

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

Увс аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: УВА-2021/1/СТА-ТЕЗ

<p>Цахим хуудас: www.audit.mn Увс аймгийн Улаангом сум 2021 он</p>	<p>Цахим хуудас: uvs@audit.gov.mn Дарга, тэргүүлэх аудитор: М.Батсуурь Утас: 70453317 Цахим хаяг: BatsuuriM@audit.gov.mn Аудитын менежер: М.Бат-Амгалан Утас: 70453799 Цахим хаяг: Bat-AmgаланM@audit.gov.mn Ахлах аудитор: Т.Намжил Утас: 70453799 Цахим хаяг: NamjilT@audit.gov.mn Аудитор: Б.Одгэрэл Утас: 70453721 Цахим хаяг: OdgerelB@audit.gov.mn Аудитор: Т.Амармэнд Утас: 70453721 Цахим хаяг: AmarmendT@audit.gov.mn</p>
--	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1. Аудитын гэрчилгээ	3
2. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	5
2.1. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан	5
2.2. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан	11
2.3. Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	19
2.4. Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	28
2.5. Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	29
2.6. Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан	35
3. Аудитын тайлан	38
3.1. Ерөнхий зүйл	38
3.2. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй	38
3.3. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт	38
3.4. Материаллаг байдлын суурь сонгосон үндэслэл, тайлбар.....	39
3.5. Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт	39
3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө	39
3.5.2 Богино хугацаат хөрөнгө оруулалт.....	40
3.5.3 Авлага	40
3.5.4 Урьдчилгаа	42
3.5.5 Урт хугацаат хөрөнгө оруулалт	42
3.5.6 Бараа материал	42
3.5.7 Нөөцийн бараа	44
3.5.8 Үндсэн хөрөнгө	45
3.5.9 Өр төлбөр	46
3.5.10 Засгийн газрын хувь оролцоо	47
3.5.11 Орлогын данстай холбоотой аудитын илрүүлэлт	48
3.5.12 Зарлагын данстай холбоотой аудитын илрүүлэлт.....	49
3.6. Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга	51
3.7. Шилэн дансны мэдээлэл	53
3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаарх тайлбар, тодруулга	55
3.9. Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн	55
3.10. Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал	57
4. Менежментийн захидал	57
4.1 Зардлын данстай холбоотой асуудал.....	57
5. Аудитын явцад илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт	58

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагуудын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ТТЗ	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч
ТӨҮГ	Төрийн өмчит үйлдвэрийн газар
ОНӨҮГ	Орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар
СХС	Сум хөгжүүлэх сан
ИТХ	Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал
ЗДТГ	Засаг даргын тамгын газар
СБТ	Санхүүгийн байдлын тайлан
ҮДТ	Үр дүнгийн тайлан
МГТ	Мөнгөн гүйлгээний тайлан
ӨӨТ	Өмчийн өөрчлөлтийн тайлан
ТГТ	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

203

УВС АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГА
Ч.ЧИМЭД ТАНАА

**УВС АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

213400, Увс аймаг, Улаангом сум,
Ө.Бадрахын гудамж
Утас: 70-45-33-17, Факс: (976)70-45-33-17,
E-mail: uvs@audit.gov.mn

2021.04.20 № УВА-2021/1/СТА-ТЭЗ
танай _____-ны № _____-т

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.4-д заасны дагуу Увс аймгийн Төсвийн Ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө / өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Увс аймгийн Төсвийн Ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл материаллаг алдаагүй, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан холбогдох журамд нийцүүлэн үнэн зөв, шударга толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Төрийн аудитын байгууллагаас аудит хийх журам, гарын авлагын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдах этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Бусад мэдээлэл

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. *Бусад мэдээлэл нь (Байгууллагын жилийн тайланд орсон, санхүүгийн тайлан ба аудиторын тайлангаас бусад мэдээлэл) санхүүгийн ба санхүүгийн бус мэдээллийг агуулсан байна.*

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

0200?00650

2024

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан журам, зааврын дагуу үнэн зөв, шударга бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэж болох материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтуудыг хэрэгжүүлэх хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдаанаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар түүнийг бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

М.БАТСУУРЬ

2. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	28,056,411,232.33	41,507,672,318.97
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	7,788,785,648.65	11,672,218,383.56
311	Кассад байгаа бэлэн мөнгө	15,916,147.36	1,039,411.96
31110	Төгрөг	15,806,564.47	769,202.96
31120	Гадаад валют		
31130	Нэмэлт санхүүжилт		
31140	Касс арилжааны банк	109,582.89	270,209.00
312	Банканд байгаа бэлэн мөнгө	7,772,869,501.29	11,671,178,971.60
3121	Төгрөг	7,772,869,501.29	11,671,178,971.60
31211	Төрийн сангийн харилцах	7,336,825,163.29	11,205,518,352.58
31212	Монгол банкин дахь харилцах		
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	436,034,938.00	441,118,022.02
31214	Бусад төсөл, нөөцийн харилцах		
31215	Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах		
31216	Нэмэлт санхүүжилтийн арилжааны банк	9,400.00	24,542,597.00
3122	Гадаад валют	-	-
31221	Төрийн сангийн харилцах		
31222	Монгол банк дахь харилцах		
31223	Арилжааны банк дахь харилцах		
31224	Бусад төсөл, нөөцийн харилцах		
31400	Замд яваа мөнгөн хөрөнгө		
31500	Хадгаламж		
32	БОГИНО ХУГАЦААТ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ	-	-
321	Үнэт цаас	-	-
32110	Төгрөг		
32120	Гадаад валют		
33	АВЛАГА	7,043,427,325.56	7,280,740,434.75
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	11,843,248.15	28,566,083.81
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	1,000,000.00	
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	641,300.00	297,582,766.50
33400	Зээлийн хүүгийн авлага	91,327,727.90	114,415,286.64
33401	Дансны авлага /ТӨҮГ/	170,614,687.41	205,457,049.18
33402	Татвар, НДШ – ийн авлага /ТӨҮГ/	214,498.00	387,114.54
335	Бусад авлага	2,349,790,871.99	2,236,107,296.72
3351	Байгууллагаас авах авлага	1,724,812,649.53	1,654,558,576.69
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	624,978,222.46	581,548,720.03
336	Зээлийн авлага	4,417,994,992.11	4,398,224,837.36
3361	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	4,417,994,992.11	4,398,224,837.36

33611	Засгийн газрын байгууллага, бусад шатны төсөвт олгосон	52,967,102.00	52,967,102.00
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	4,310,993,810.11	4,287,785,445.36
33613	Сургалтын төрийн сангийн зээлийн авлага		
33614	Төрийн өмчит аж ахуйн нэгжүүдэд олгосон зээл		
33615	Хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгжид олгосон зээл	54,034,080.00	57,472,290.00
3362	Гадаад зээлээс дамжуулан зээлдүүлсэн зээлийн авлага	-	-
33621	Засгийн газрын байгууллага, бусад шатны төсөвт олгосон		
33622	Төрийн өмчит аж ахуйн нэгжүүдэд олгосон зээл		
33623	Хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгжид олгосон зээл		
34	УРЬДЧИЛГАА	60,094,603.00	76,603,161.00
34100	Засгийн газрын байгууллага, бусад шатны төсөвт олгосон		
34200	Төсөвт байгууллага		
34300	Тусгай зориулалтын сан		
34400	Төрийн өмчийн үйлдвэр, аж ахуйн газар		
34500	Хувийн хэвшлийн үйлдвэр, аж ахуйн газар		
34600	Урьдчилж гарсан зардал	58,049,287.00	75,941,761.00
3471	Урьдчилгаа тооцоо	2,045,316.00	661,400.00
34711	Бараа материал бэлтгэх урьдчилгаа		
34712	Үндсэн хөрөнгө бэлтгэх урьдчилгаа		
34713	Цалингийн урьдчилгаа	2,045,316.00	661,400.00
34714	Томилолтын урьдчилгаа		
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	13,154,203,655.12	22,393,550,639.66
351	Түүхий эд материал	707,884,227.92	941,892,771.76
35110	Тусгай зориулалттай материал	126,608,600.00	202,988,408.95
35130	Эм боох материал	581,275,627.92	738,904,362.81
35200	Дуусаагүй үйлдвэрлэл		
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн		
354	Хангамжийн материал	12,404,614,427.20	21,409,952,867.90
35410	Бичиг хэргийн материал	289,856,917.80	305,525,749.58
35420	Аж ахуйн материал	2,650,101,702.01	2,981,873,928.31
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	42,727,900.00	43,704,875.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	119,851,225.28	100,948,794.80
35450	Барилгын засварын материал	22,061,484.08	29,302,100.80
35460	Хүнсний материал	329,593,481.31	119,410,032.61
35470	Бусад хангамжийн материал	8,950,421,716.72	17,829,187,386.80
35500	Биологийн хөрөнгө		
35600	Мал амьтад	41,705,000.00	41,705,000.00
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	9,900,000.00	84,559,700.00
36100	Барааны нөөц		
36200	Үрийн нөөц		

36300	Тэжээлийн нөөц	9,900,000.00	84,559,700.00
36400	Шатахууны нөөц		
36500	Буудайн нөөц		
36600	Бусад нөөц		
36700	Бусад санхүүгийн хөрөнгө /ТӨҮГ/		
36800	Бусад эргэлтийн хөрөнгө /ТӨҮГ/		
36900	Борлуулах зорилгоор эзэмшиж буй бусад эргэлтийн хөрөнгө /ТӨҮГ/		
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	183,003,154,432.29	197,560,831,029.94
37	УРТ ХУГАЦААТ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ	-	-
371	Урт хугацаат хадгаламж	-	-
37110	Төгрөг		
37120	Гадаад валют		
372	Үнэт цаас	-	-
37210	Төгрөг		
37220	Гадаад валют		
373	Урт хугацаат зээл	-	-
3731	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	-	-
37311	Засгийн газрын байгууллага, бусад шатны төсөвт олгосон		
37312	Хувь хүмүүст олгосон зээл		
37313	Сургалтын төрийн сангийн зээлийн авлага		
37314	Төрийн өмчит аж ахуйн нэгжүүдэд олгосон зээл		
37315	Хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгжид олгосон зээл		
3732	Гадаад зээлээс дамжуулан зээлдүүлсэн зээлийн авлага	-	-
37321	Засгийн газрын байгууллага, бусад шатны төсөвт олгосон		
37323	Төрийн өмчит аж ахуйн нэгжүүдэд олгосон зээл		
37324	Хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгжид олгосон зээл		
37330	Урт хугацаат хөрөнгө оруулалт-зам, гүүр		
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	183,003,154,432.29	197,560,831,029.94
391	Газар		
392	Биет хөрөнгө	173,184,364,615.24	187,226,322,587.15
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	160,010,261,735.14	172,254,267,689.01
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(17,901,323,749.25)	(22,574,117,397.62)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	6,301,476,446.76	7,881,399,758.54
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(3,613,828,024.99)	(4,373,980,464.56)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	19,687,744,663.80	24,797,794,911.19
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(11,640,148,052.23)	(13,006,087,758.54)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	7,186,006,989.96	8,501,478,365.53
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(4,254,311,032.98)	(4,786,424,008.42)
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	5,016,954,934.00	5,144,739,412.00

39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	(143,806,172.32)	(302,726,134.78)
39211	Батлан хамгаалах, цэргийн зориулалттай тоног төхөөрөмж		
39212	Хуримтлагдсан элэгдэл		
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	4,546,679,608.00	4,555,059,608.00
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	8,720,003,516.69	10,428,846,181.17
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(2,813,570,417.10)	(3,444,100,269.77)
39216	Дуусаагүй барилга, байгууламж	723,888,345.00	723,888,345.00
39217	Ном	1,358,335,824.76	1,426,284,350.40
393	Биет бус хөрөнгө	9,818,789,817.05	10,334,508,442.79
39301	Програм хангамж	196,482,489.88	201,290,369.88
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(143,255,654.00)	(156,592,519.48)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	9,833,649,457.29	10,373,153,277.29
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	(68,086,476.12)	(83,342,684.90)
394	Бусад хөрөнгө /ТӨҮГ/	-	-
39401	Биологийн хөрөнгө /ТӨҮГ/		
39402	Хайгуул ба үнэлгээний хөрөнгө /ТӨҮГ/		
39403	Хойшлогдсон татварын хөрөнгө ТӨҮГ/		
39404	Хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгө /ТӨҮГ/		
39405	Бусад эргэлтийн бус хөрөнгө /ТӨҮГ/		
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>211,059,565,664.62</u>	<u>239,068,503,348.91</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>5,603,474,669.00</u>	<u>8,182,693,949.53</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	4,657,906,469.00	7,237,125,749.53
411	Богино хугацаат үнэт цаас	-	-
4111	Төгрөг	-	-
41111	Бонд		
41112	Бусад үнэт цаас		
41113	Бондын хөнгөлөлт		
4112	Гадаад валют	-	-
41121	Бонд		
41122	Бусад үнэт цаас		
41123	Бондын хөнгөлөлт		
412	Богино хугацаат зээлийн өглөг	-	-
4121	Төгрөг	-	-
41211	Засгийн газрын байгууллага, бусад шатны төсөв		
41212	Хувь хүмүүст олгосон зээл		
41213	Сургалтын төрийн сангийн зээлийн өглөг		
41214	Төрийн өмчит аж ахуйн нэгжүүдийн зээл		
41215	Монгол банк		
41216	Арилжааны банк		
41217	Санхүүгийн бусад байгууллага		
4122	Гадаад валют	-	-
41221	Гадаадын Засгийн газар		

41222	Олон улсын байгууллага		
41223	Санхүүгийн зээл		
41224	Төслийн зээл		
41225	Бусад гадаад эх үүсвэрээс		
413	Өглөг	4,564,705,125.04	7,207,236,694.95
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	21,918,415.81	32,039,840.93
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	7,165,413.00	1,875,274.00
41330	Татаас, санхүүжилт, шилжүүлгийн өглөг		
41340	Хөрөнгө бэлтгэхтэй холбогдсон өглөг		
41350	Зээлийн хүүгийн өглөг		
4136	Бусад өглөг	4,535,621,296.23	7,173,321,580.02
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	3,461,771,863.27	6,240,787,918.46
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	247,929,053.60	78,552,836.80
41363	Татварын өглөг /ТӨҮГ/	96,534,045.60	108,161,860.96
41364	НДШ - ийн өглөг /ТӨҮГ/		309,865.55
41365	Ноогдол ашгийн өглөг /ТӨҮГ/		
41366	Дансны өглөг /ТӨҮГ/	729,386,333.76	745,509,098.25
414	Урьдчилж орсон орлого	93,201,343.96	29,889,054.58
41410	Засгийн газрын байгууллага, бусад шатны төсөв		
41420	Төлбөртэй ажил үйлчилгээний урьдчилж орсон орлого		
41430	Барьцаа, дэнчингийн урьдчилж орсон орлого		11,636,997.00
41440	Бусад урьдчилж орсон орлого	93,201,343.96	18,252,057.58
41450	Төрийн өмчийн үйлдвэр, аж ахуйн газар		
42	УРТ ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	945,568,200.00	945,568,200.00
421	Урт хугацаат үнэт цаас	-	-
4211	Төгрөг	-	-
42111	Бонд		
42112	Бусад үнэт цаас		
42113	Бондын хөнгөлөлт		
4212	Гадаад валют	-	-
42121	Бонд		
42122	Бусад үнэт цаас		
42123	Бондын хөнгөлөлт		
422	Урт хугацаат зээл	945,568,200.00	945,568,200.00
4221	Төгрөг	-	-
42211	Засгийн газрын байгууллага, бусад шатны төсөв		
42212	Хувь хүмүүсийн зээл		
42213	Сургалтын төрийн сангийн зээлийн өглөг		
42214	Төрийн өмчит аж ахуйн нэгжүүдийн зээл		
42215	Монгол банк		
42216	Арилжааны банк		
42217	Санхүүгийн бусад байгууллага		
4222	Гадаад валют	945,568,200.00	945,568,200.00

42221	Гадаадын засгийн газраас		
42222	Олон улсын санхүүгийн байгууллагаас		
42223	Санхүүгийн зээл		
42224	Төслийн зээл		
42225	Гадаадын арилжааны банк		
42226	Бусад гадаад эх үүсвэр		
42227	ОУВС-ийн зээл		
42228	Нөөц /өр төлбөр/ /ТӨҮГ/		
42229	Хойшлогдсон татварын өр /ТӨҮГ/		
42230	Бусад урт хугацаат өр төлбөр /ТӨҮГ/	945,568,200.00	945,568,200.00
42231	Санхүүгийн бусад байгууллага /ТӨҮГ/		
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>205,456,090,995.62</u>	<u>230,885,809,399.38</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	205,456,090,995.62	230,885,809,399.38
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	86,558,253,049.91	94,506,259,006.83
51101	Өмч: - төрийн	84,877,847,497.81	92,814,942,435.42
51102	- хувийн		
51103	- хувьцаат		
51104	Халаасны хувьцаа		
51105	Нэмж төлөгдсөн капитал		
51106	Эздийн өмчийн бусад хэсэг	1,680,405,552.10	1,691,316,571.41
512	Хуримтлагдсан үр дүн	71,054,055,660.99	87,959,737,195.46
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	39,153,712,753.35	71,193,929,726.64
51220	Тайлант үеийн үр дүн	31,900,342,907.64	16,765,807,468.82
51230	Давхардсан гүйлгээг цэвэрлэх данс		
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	47,843,782,284.72	48,419,813,197.09
51400	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү		
51500	Бодлогын өөрчлөлт алдааны залруулга		
51600	Нөөцийн сан		
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>211,059,565,664.62</u>	<u>239,068,503,348.91</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	162,663,768,580.52	174,941,643,622.42
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	9,329,570,204.06	10,794,230,503.51
110	Орлогын албан татвар	7,047,179,990.00	8,537,008,098.50
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	7,676,274,555.40	9,121,591,010.60
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	5,748,483,582.88	6,497,207,479.97
110002	Үйл ажиллагааны орлого	215,151,922.29	159,084,523.76
110003	Хөрөнгийн орлого	1,300,236,786.18	1,353,206,184.86
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	6,745,720.00	135,744,628.78
110005	Шинжлэх ухаан, утга зохиол, урлагийн бүтээл туурвих, шинэ бүтээл, бүтээгдэхүүний болон ашигтай загвар зохион бүтээх, спортын тэмцээн, урлагийн тоглолт зохион байгуулах, тэдгээрт оролцож олсон орлого, тэдгээртэй адилтгах бусад орлого		
110006	Урлагийн тоглолт, спортын тэмцээний шагнал, наадмын бай шагнал		
110007	Төлбөрт таавар, бооцоот тоглоом, эд мөнгөний хонжворт сугалааны орлого		
110008	Шууд бус орлого	405,656,544.05	976,348,193.23
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(629,094,565.40)	(584,582,912.10)
110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(629,094,565.40)	(584,582,912.10)
1102	Орлогыг нь тухай бүр тодорхойлох боломжгүй ажил, үйлчилгээ хувиараа эрхлэгч	-	-
110201	Орлогыг нь тухай бүр тодорхойлох боломжгүй ажил, үйлчилгээ хувиараа эрхлэгч иргэний орлогын албан татвар		
1103	ААН-ын орлогын албан татвар	-	-
110301	ААН-ын орлогын албан татвар		
1104	Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	-	-
110401	Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар		
112	Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого	-	-
112001	Тэтгэврийн даатгалын шимтгэл		
112002	Тэтгэмжийн даатгалын шимтгэл		
112003	ҮОМШ өвчний даатгалын шимтгэл		
112004	Ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэл		
112005	Эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэл		
113	Хөрөнгийн албан татвар	878,411,620.51	811,402,808.64
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	494,614,289.15	413,067,168.92

113002	Бууны албан татвар	41,045,400.01	40,734,823.00
113003	Авто тээврийн болон өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	342,751,931.35	357,600,816.72
113004	Малд ногдуулах албан татвар		
114	Нэмэгдсэн өртгийн албан татвар	-	-
114001	Дотоодын барааны НӨАТ		
114002	Импортын барааны НӨАТ		
114003	НӨАТ-ын буцаан олголт		
115	Онцгой албан татвар	-	-
115001	Дотоодын архи, дарсны онцгой албан татвар		
115002	Дотоодын тамхины онцгой албан татвар		
115003	Дотоодын пивоны онцгой албан татвар		
115004	Импортын архи, дарсны онцгой албан татвар		
115005	Импортын тамхины онцгой албан татвар		
115006	Импортын пивоны онцгой албан татвар		
115007	Суудлын автомашины онцгой албан татвар		
115008	Авто бензин, дизелийн түлшний онцгой албан татвар		
116	Тусгай зориулалтын орлого	-	-
116001	Авто бензин, дизелийн түлшний албан татвар		
117	Гадаад үйл ажиллагааны орлого	-	-
117001	Импортын гаалийн албан татвар		
117002	Экспортын гаалийн албан татвар		
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	1,403,978,593.55	1,445,819,596.37
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	387,171,449.48	442,528,302.53
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	165,407,626.01	185,755,003.14
118002	Ашигт малтмалын хайгуулын болон ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр		
118003	Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөн төлбөр		
118004	Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр		
118005	Агаарын бохирдлын төлбөр		
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	67,751,862.01	82,696,508.00
118007	Ус бохирдлын төлбөр		
118008	Улсын төсвийн хөрөнгөөр тогтоосон усны нөөцийн зардлын нөхөн төлбөр		
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	154,011,961.46	174,076,791.39
118010	Ашигт малтмалаас бусад байгалийн баялаг ашиглахад олгох эрхийн зөвшөөрлийн хураамж		
118011	Бусад татвар		
1181	Газрын төлбөр	271,916,761.50	860,342,445.58
118101	Газрын төлбөр	271,916,761.50	860,342,445.58
118102	Дуудлага худалдаа		
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	722,594,721.28	128,229,035.00
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	64,865,525.01	73,548,950.00

Увс аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	626,524,265.06	12,170,000.00
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	31,204,931.21	42,510,085.00
118204	Байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөр		
1183	Бусад татвар	22,295,661.29	14,719,813.26
118301	Бусад татвар	22,295,661.29	14,719,813.26
118302	Нийслэл хотын албан татвар		
118303	Өв, залгамжлал, бэлэглэлийн албан татвар		
118304	Нохойны албан татвар		
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	115,008,644,651.10	119,568,089,590.68
120	Нийтлэг татварын бус орлого	46,543,641,708.94	39,295,907,167.68
120001	Хувьцааны ногдол ашиг		
120002	Хүүгийн орлого	11,029,278.00	55,333,772.23
120003	Торгуулийн орлого	599,967,409.51	876,474,819.07
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	36,477,398,652.63	36,577,586,203.03
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,578,117,492.51	2,734,030,467.44
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	6,835,812.00	
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих		
1200044	Гадаадын эх үүсвэрээс санхүүжих		
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	33,892,445,348.12	33,843,555,735.59
120005	Түрээсийн орлого		
120006	Газрын тосны орлого		
120007	Навигацийн орлого		
120008	Монгол банкны ашиг		
120009	Бусад орлого	7,246,147,345.35	451,643,164.11
120010	Борлуулалтын орлого (цэвэр) /ТӨҮГ/	3,950,882,065.05	2,954,246,544.49
120011	Борлуулалтын өртөг /ТӨҮГ/	1,741,783,041.60	1,619,377,335.25
120012	Эрхийн шимтгэлийн орлого /ТӨҮГ/		
121	Хөрөнгийн орлого	78,711,476.00	62,526,280.00
121001	Төрийн болон орон нутгийн өмчид бүртгэлтэй хөрөнгө борлуулсны орлого	78,711,476.00	62,526,280.00
121002	Өмч хувьчлалын орлого		
122	Тусламжийн орлого	2,285,000.00	63,765,780.00
122001	Хандив тусламж /дотоод/	2,285,000.00	63,765,780.00
122002	Хандив тусламж /гадаад/		
123	Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	68,384,006,466.16	80,145,890,363.00
123001	Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого	40,796,004,000.00	50,195,643,300.00
123002	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас шилжүүлсэн орлого	6,204,865,866.16	5,308,355,863.00
123003	Улсын төсвөөс орон нутгийн төсөвт олгох санхүүгийн дэмжлэг	21,383,136,600.00	24,641,891,200.00
123004	Улсын төсвөөс орон нутгийн төсвөөс төвлөрүүлэх шилжүүлэг		
124	Зээлийн орлого	-	-
140002	Улсын төсвөөс олгосон зээл		
140003	Бусдад олгосон зээл болон урьдчилгааны эргэн төлөлт		

141001	Гадаадын санхүүгийн зээлийн эх үүсвэр		
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	38,325,553,725.36	44,579,323,528.23
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	36,060,539,131.00	41,127,154,171.50
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт		
131002	Засгийн газрын, Засаг даргын нөөц хөрөнгийн санхүүжилт		
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		
131004	Төсөв болон дамжуулан зээлдүүлсэн зээлээс эргэж төлөгдөх		
131005	Хөрөнгийн санхүүжилт	36,060,539,131.00	41,127,154,171.50
131006	Засгийн газрын тусгай сангаас санхүүжих		
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих		
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих		
131009	Оны эхний үлдэгдлээс санхүүжих		
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	2,016,721,494.36	3,099,737,742.06
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	605,992,669.36	116,015,192.00
131102	Төсвийн жилийн явцад УИХ-аас соёрхон баталсан, ЗГ хоорондын гэрээ болон ОУ байгууллагаас авах хөнгөлөлттэй зээл		
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	12,000,000.00	
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,288,859,394.00	2,220,086,451.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	109,869,431.00	763,636,099.06
131106	Төсвийн урамшуулал		
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	-	-
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/		
132002	Засгийн газрын, Засаг даргын нөөц хөрөнгийн санхүүжилт		
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/		
132004	Оны эхний үлдэгдлээс санхүүжих / орон нутгийн төсөв/		
132005	Хөрөнгийн санхүүжилт / орон нутгийн төсөвт байгууллага/		
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/		
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих		
1330	Төсвийн захирагчдаас	11,803,700.00	7,944,286.67
133001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт		
133002	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		
133003	Хөрөнгийн	11,803,700.00	7,944,286.67

133004	Төсвийн ерөнхийлөн захирагчаас олгосон санхүүжилт		
133005	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт		
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	236,489,400.00	344,487,328.00
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих		
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	236,489,400.00	344,487,328.00
134003	Нийгмийн даатгалын сангаас эмнэлгүүдэд олгох санхүүжилт		
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	129,967,272,053.36	92,649,085,261.51
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	79,439,408,320.46	92,649,085,261.51
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	75,982,120,598.35	85,793,049,891.74
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	38,580,187,551.67	46,002,684,715.64
210101	Үндсэн цалин	31,813,917,381.67	35,923,943,890.33
210102	Нэмэгдэл	3,239,941,563.00	5,369,701,155.33
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	15,200,100.00	81,489,341.60
210104	Урамшуулал	2,135,552,175.00	2,984,893,404.52
210105	Гэрээт ажлын хөлс	1,375,576,332.00	1,642,656,923.86
210106	Ажиллагчдад төлсөн /ТӨҮГ/		
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	4,784,400,999.10	5,765,502,992.26
210201	Тэтгэврийн даатгал	3,281,887,836.67	3,970,138,995.12
210202	Тэтгэмжийн даатгал	373,284,674.64	458,430,415.67
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	305,259,945.00	355,623,095.64
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	84,446,753.66	99,881,045.26
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	739,521,789.13	881,429,440.57
210206	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/		
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	6,472,855,999.24	7,362,145,638.54
210301	Гэрэл, цахилгаан	431,755,080.78	386,260,764.41
210302	Түлш, халаалт	5,821,182,533.96	6,720,531,648.13
210303	Цэвэр, бохир ус	150,921,264.50	181,509,606.00
210304	Байрны түрээс	68,997,120.00	73,843,620.00
210305	Ашиглалтын зардалд төлсөн /ТӨҮГ/		
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	2,375,282,007.17	2,455,452,981.00
210401	Бичиг хэрэг	255,077,171.19	295,645,915.50
210402	Тээвэр, шатахуун	1,337,094,633.18	1,204,117,738.33
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	135,429,529.00	157,883,291.85
210404	Ном, хэвлэл	22,970,800.00	54,720,434.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	77,094,635.00	93,274,210.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	375,694,323.15	406,790,326.96
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	5,611,681.50	4,420,550.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	166,309,234.15	238,600,514.36
210409	Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн /ТӨҮГ/		

210410	Бараа материал худалдан авахад төлсөн /ТӨҮГ/		
2105	Нормативт зардал	4,098,783,702.60	4,851,625,453.32
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	1,306,297,635.24	1,592,375,559.42
210502	Хоол, хүнс	2,753,815,960.32	3,202,853,137.50
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	38,670,107.04	56,396,756.40
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	690,920,710.73	678,313,931.61
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	85,187,100.00	55,876,808.00
210602	Тавилга	587,800.00	17,023,156.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	2,937,000.00	6,114,000.00
210604	Урсгал засвар	602,208,810.73	599,299,967.61
2107	Томилолт, зочны зардал	597,462,171.00	294,866,590.00
210701	Гадаад албан томилолт	17,060,000.00	
210702	Дотоод албан томилолт	520,402,171.00	260,010,900.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	60,000,000.00	34,855,690.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2,444,246,102.37	3,569,672,128.23
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,627,522,315.00	2,371,727,585.04
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	18,841,900.00	20,985,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	12,043,832.00	12,183,940.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	6,672,049.00	6,303,087.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	3,267,737.00	2,087,560.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	45,661,299.00	55,072,100.00
210807	Газрын төлбөр	12,901,728.00	22,967,220.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	131,300.00	134,760.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	800,000.00	400,000.00
210810	Борлуулалт, маркетингийн зардал /ТӨҮГ/	641,007,632.86	776,185,444.78
210811	Ерөнхий ба удирдлагын зардал /ТӨҮГ/	74,636,309.51	293,552,529.59
210812	Санхүүгийн зардал /ТӨҮГ/		
210813	Бусад зардал /ТӨҮГ/	760,000.00	5,109,585.00
210814	Орлогын татварын зардал /ТӨҮГ/		2,963,316.82
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	15,937,981,354.47	14,812,785,461.14
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3,534,905,970.90	3,731,748,285.49
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	515,246,760.96	484,084,845.38
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	11,887,828,622.61	10,596,952,330.27
210904	Найдваргүй авлагын алдагдал		
211	ХҮҮ	-	-
2111	Гадаад зээлийн үйлчилгээний төлбөр	-	-
211101	Гадаад зээлийн үйлчилгээний төлбөр		
2112	Дотоод зээлийн үйлчилгээний төлбөр	-	-
211201	Дотоод зээлийн үйлчилгээний төлбөр		
212	ТАТААС	80,500,000.00	32,500,000.00
2121	Төрийн өмчит байгууллагад олгох татаас	-	-
212101	Төрийн өмчит байгууллагад олгох татаас		

Увс аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

2122	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	80,500,000.00	32,500,000.00
212201	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	80,500,000.00	32,500,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	3,376,787,722.11	6,823,535,369.77
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	841,337,432.28	1,157,076,085.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	841,337,432.28	1,157,076,085.00
213102	Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг		
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,789,004,037.75	1,879,647,280.49
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	329,971.53	
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	144,800,000.00	144,800,030.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	53,165,327.00	107,552,358.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	755,760,003.22	401,647,560.49
213206	Ээлжийн амралтаар нутаг явах унааны хөнгөлөлт		
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	363,826,682.00	420,878,500.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг		
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	471,122,054.00	804,768,832.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	77,035,527.16	178,972,931.00
213301	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт		
213302	Засгийн газрын, Засаг даргын нөөц хөрөнгө		
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	77,035,527.16	178,972,931.00
213304	Хөрөнгийн		
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	222,321,119.01	-
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага		
213402	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт сумдад		
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	222,321,119.01	
213404	Хөрөнгийн		
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	447,089,605.91	3,607,839,073.28
213501	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт		
213502	Засгийн газрын, Засаг даргын нөөц хөрөнгө		
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	447,089,605.91	3,607,839,073.28
213504	Хөрөнгийн		
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт		
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	50,527,863,732.90	-
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	50,527,863,732.90	-
220001	Барилга байгууламж	29,927,461,433.00	
221001	Их засвар	5,662,634,581.00	
222001	Тоног төхөөрөмж	470,443,117.00	

223001	Бусад хөрөнгө	14,467,324,601.90	
224001	Стратегийн нөөц хөрөнгө		
225101	Үндсэн хөрөнгө данснаас хассаны олз (гарз) /ТӨҮГ/		
225102	Биет бус хөрөнгө данснаас хассаны олз (гарз) /ТӨҮГ/		
225103	Хөрөнгө оруулалт борлуулснаас үүссэн олз (гарз) /ТӨҮГ/		
225104	Бусад урт хугацаат хөрөнгө борлуулснаас үүссэн олз (гарз) /ТӨҮГ/		
225105	Бусад ашиг (алдагдал) /ТӨҮГ/		
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал		
2260	Гадаад эх үүсвэрээр	-	-
226001	Гадаад эх үүсвэрээр		
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	<u>32,696,496,527.16</u>	<u>82,292,558,360.91</u>
145	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	79,800,000.00	23,287,337.90
145001	Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз		
145002	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны олз		23,287,337.90
145003	Хөрөнгө оруулалтын олз		
145004	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлээс эргэж төлөгдөх		
145005	Дамжуулан зээлдүүлэх зээлээс эргэж төлөгдөх	79,800,000.00	
145006	Гадаадын санхүүгийн зах зээлээс санхүүжих		
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	875,953,619.52	65,550,038,229.99
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	608,133,758.16	567,074,901.59
225002	Найдваргүй авлагын алдагдал		1,120,000.00
225003	Хөрөнгө оруулалтын гарз		
225004	Гадаад валютын ханшийн зөрүүний гарз		
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	34,506,429.00	64,678,269,153.00
225006	Гадаадын төслийн зээлээс санхүүжих дамжуулан зээлдүүлэх		
225007	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зардал	97,313,432.36	185,574,175.40
225008	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээл		
225009	Дамжуулан зээлдүүлэх зээл		
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	136,000,000.00	118,000,000.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(796,153,619.52)	(65,526,750,892.09)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	<u>31,900,342,907.64</u>	<u>16,765,807,468.82</u>

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>127,620,209,716.25</u>	<u>147,215,311,193.47</u>
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	9,325,511,775.06	10,794,230,503.51
110	Орлогын албан татвар	7,041,608,561.00	8,537,008,098.50
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	7,670,703,126.40	9,121,591,010.60
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	5,748,483,582.88	6,497,207,479.97
110002	Үйл ажиллагааны орлого	209,580,493.29	159,084,523.76
110003	Хөрөнгийн орлого	1,300,236,786.18	1,358,613,062.64
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	6,745,720.00	130,337,751.00
110005	Шинжлэх ухаан, утга зохиол, шинэ бүтээлийн ашигтай загвар, спортын тэмцээн, урлагийн тоглолт тэдгээртэй адилтгах бусад орлого		
110006	Урлагийн тоглолт, спортын тэмцээний шагнал, наадмын бай шагнал		
110007	Төлбөрт таавар, бооцоот тоглоом, эд мөнгөний хонжворт сугалааны орлого		
110008	Шууд бус орлого	405,656,544.05	976,348,193.23
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(629,094,565.40)	(584,582,912.10)
110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(629,094,565.40)	(584,582,912.10)
1102	Орлогыг нь тухай бүр тодорхойлох боломжгүй ажил, үйлчилгээ хувиараа эрхлэгч	-	-
110201	Орлогыг нь тухай бүр тодорхойлох боломжгүй ажил, үйлчилгээ хувиараа эрхлэгч иргэний орлогын албан татвар		
1103	ААН-ын орлогын албан татвар	-	-
110301	ААН-ын орлогын албан татвар		
1104	Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	-	-
110401	Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар		
112	Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого	-	-
112001	Тэтгэврийн даатгалын шимтгэл		
112002	Тэтгэмжийн даатгалын шимтгэл		
112003	ҮОМШ өвчний даатгалын шимтгэл		
112004	Ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэл		
112005	Эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэл		

113	Хөрөнгийн албан татвар	878,411,620.51	811,402,808.64
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	494,614,289.15	413,067,168.92
113002	Бууны албан татвар	41,045,400.01	40,734,823.00
113003	Авто тээврийн болон өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	342,751,931.35	357,600,816.72
113004	Малд ногдуулах албан татвар		
114	Нэмэгдсэн өртгийн албан татвар	-	-
114001	Дотоодын барааны НӨАТ		
114002	Импортын барааны НӨАТ		
114003	НӨАТ-ын буцаан олголт		
115	Онцгой албан татвар	-	-
115001	Дотоодын архи, дарсны онцгой албан татвар		
115002	Дотоодын тамхины онцгой албан татвар		
115003	Дотоодын пивоны онцгой албан татвар		
115004	Импортын архи, дарсны онцгой албан татвар		
115005	Импортын тамхины онцгой албан татвар		
115006	Импортын пивоны онцгой албан татвар		
115007	Суудлын автомашины онцгой албан татвар		
115008	Авто бензин, дизелийн түлшний онцгой албан татвар		
116	Тусгай зориулалтын орлого	-	-
116001	Авто бензин, дизелийн түлшний албан татвар		
117	Гадаад үйл ажиллагааны орлого	-	-
117001	Импортын гаалийн албан татвар		
117002	Экспортын гаалийн албан татвар		
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	1,405,491,593.55	1,445,819,596.37
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	403,626,512.10	446,617,525.19
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	165,407,626.01	185,755,003.14
118002	Ашигт малтмалын хайгуулын болон ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр		
118003	Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөн төлбөр		
118004	Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр		
118005	Агаарын бохирдлын төлбөр		
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	67,751,862.01	82,696,508.00
118007	Ус бохирдлын төлбөр		
118008	Улсын төсвийн хөрөнгөөр тогтоосон усны нөөцийн зардлын нөхөн төлбөр		
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	154,011,961.46	174,076,791.39
118010	Ашигт малтмалаас бусад байгалийн баялаг ашиглахад олгох эрхийн зөвшөөрлийн хураамж		

118011	Бусад татвар (төлбөр, хураамж)	16,455,062.62	4,089,222.66
1181	Газрын төлбөр	271,916,761.50	860,342,445.58
118101	Газрын төлбөр	271,916,761.50	860,342,445.58
118102	Дуудлага худалдаа		
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	724,107,721.28	128,229,035.00
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	64,883,375.01	73,548,950.00
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	626,524,265.06	12,170,000.00
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	32,700,081.21	42,510,085.00
118204	Байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөр		
1183	Бусад татвар	5,840,598.67	10,630,590.60
118301	Бусад татвар	5,840,598.67	10,630,590.60
118302	Нийслэл хотын албан татвар		
118303	Өв, залгамжлал, бэлэглэлийн албан татвар		
118304	Нохойны албан татвар		
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	79,922,753,429.83	91,740,995,922.56
120	Нийтлэг татварын бус орлого	11,460,035,487.67	11,532,579,279.56
120001	Хувьцааны ногдол ашиг		
120002	Хүүгийн орлого		55,333,772.23
120003	Торгуулийн орлого	596,536,818.51	876,669,319.07
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	5,472,561,244.08	5,530,017,447.40
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	5,413,040,295.08	5,530,017,447.40
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	59,520,949.00	
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих		
1200044	Гадаадын эх үүсвэрээс санхүүжих		
120005	Түрээсийн орлого		
120006	Газрын тосны орлого		
120007	Навигацийн орлого		
120008	Монгол банкны ашиг		
120009	Бусад орлого	1,194,305,667.25	787,334,681.31
120013	Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого /ТӨҮГ/	4,196,037,426.83	4,279,826,992.55
120014	Эрхийн шимтгэл, хураамж, төлбөрийн орлого /ТӨҮГ/		
120015	Даатгалын нөхвөрөөс хүлээн авсан мөнгө /ТӨҮГ/	594,331.00	3,397,067.00
120016	Буцаан авсан албан татвар /ТӨҮГ/		
121	Хөрөнгийн орлого	78,711,476.00	62,526,280.00
121001	Төрийн болон орон нутгийн өмчид бүртгэлтэй хөрөнгө борлуулсны орлого	78,711,476.00	62,526,280.00
121002	Өмч хувьчлалын орлого		
122	Тусламжийн орлого	-	-
122001	Хандив тусламж /дотоод/		
122002	Хандив тусламж /гадаад/		
123	Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	68,384,006,466.16	80,145,890,363.00

123001	Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого	40,796,004,000.00	50,195,643,300.00
123002	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас шилжүүлсэн орлого	6,204,865,866.16	5,308,355,863.00
123003	Улсын төсвөөс орон нутгийн төсөвт олгох санхүүгийн дэмжлэг	21,383,136,600.00	24,641,891,200.00
123004	Улсын төсвөөс орон нутгийн төсвөөс төвлөрүүлэх шилжүүлэг		
124	Зээлийн орлого	-	-
141001	Гадаадын санхүүгийн зээлийн эх үүсвэр		
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	38,371,944,511.36	44,680,084,767.40
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	36,060,539,131.00	41,127,154,171.50
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт		
131002	Засгийн газрын, Засаг даргын нөөц хөрөнгийн санхүүжилт		
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		
131004	Төсөв болон дамжуулан зээлдүүлсэн зээлээс эргэж төлөгдөх		
131005	Хөрөнгийн санхүүжилт	36,060,539,131.00	41,127,154,171.50
131006	Засгийн газрын тусгай сангаас санхүүжих		
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих		
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих		
131009	Оны эхний үлдэгдлээс санхүүжих		
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	2,074,915,980.36	3,208,443,267.90
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	610,117,975.36	116,085,192.00
131102	Төсвийн жилийн явцад УИХ-аас соёрхон баталсан, ЗГ хоорондын гэрээ болон ОУ байгууллагаас авах хөнгөлөлттэй зээл		
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	12,000,000.00	
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,273,859,394.00	2,144,264,915.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	178,938,611.00	948,093,160.90
131106	Төсвийн урамшуулал		
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	-	-
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/		
132002	Засгийн газрын, Засаг даргын нөөц хөрөнгийн санхүүжилт		
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/		
132004	Оны эхний үлдэгдлээс санхүүжих / орон нутгийн төсөв/		

132005	Хөрөнгийн санхүүжилт / орон нутгийн төсөвт байгууллага/		
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/		
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих		
1330	Төсвийн захирагчдаас	-	-
133001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт		
133002	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		
133003	Хөрөнгийн		
133004	Төсвийн ерөнхийлөн захирагчаас олгосон санхүүжилт		
133005	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт		
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	236,489,400.00	344,487,328.00
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих		
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	236,489,400.00	344,487,328.00
134003	Нийгмийн даатгалын сангаас эмнэлгүүдэд олгох санхүүжилт		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	<u>71,032,140,214.89</u>	<u>84,818,512,192.56</u>
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	71,032,140,214.89	84,818,512,192.56
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	67,231,292,302.97	77,419,181,033.78
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	39,365,493,693.27	46,980,508,433.93
210101	Үндсэн цалин	30,983,002,500.47	34,684,071,004.89
210102	Нэмэгдэл	3,676,705,293.00	6,206,799,743.75
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	15,222,400.00	99,224,494.75
210104	Урамшуулал	2,309,852,695.00	3,185,069,093.41
210105	Гэрээт ажлын хөлс	1,598,542,169.00	1,823,506,942.03
210106	Ажиллагчдад төлсөн /ТӨҮГ/	782,168,635.80	981,837,155.10
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	4,977,160,308.10	5,991,310,349.42
210201	Тэтгэврийн даатгал	3,270,037,852.68	4,011,406,881.03
210202	Тэтгэмжийн даатгал	376,783,862.00	449,061,274.59
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	305,995,531.00	352,492,683.42
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	78,012,340.00	86,195,060.81
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	752,627,284.38	866,354,873.79
210206	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	193,703,438.04	225,799,575.78
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	6,917,220,342.64	7,802,155,901.89
210301	Гэрэл, цахилгаан	476,791,087.38	424,408,286.15
210302	Түлш, халаалт	5,942,255,399.96	6,787,297,384.27
210303	Цэвэр, бохир ус	163,858,796.50	191,234,507.17
210304	Байрны түрээс	68,997,120.00	73,843,620.00
210305	Ашиглалтын зардалд төлсөн /ТӨҮГ/	265,317,938.80	325,372,104.30
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	3,156,036,274.51	2,930,364,184.65
210401	Бичиг хэрэг	207,894,789.00	207,536,103.00

210402	Тээвэр, шатахуун	1,265,136,746.00	1,120,410,170.60
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	136,159,217.00	158,911,620.85
210404	Ном, хэвлэл	37,551,568.00	72,300,149.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	124,157,956.00	125,245,990.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	565,977,020.00	513,646,695.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	209,987,286.75	218,184,392.00
210408	Бараа материал акталсны зардал		
210409	Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн /ТӨҮГ/		
210410	Бараа материал худалдан авахад төлсөн /ТӨҮГ/	609,171,691.76	514,129,064.20
2105	Нормативт зардал	4,533,588,884.20	4,852,146,636.19
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	1,324,374,233.20	1,677,830,280.41
210502	Хоол, хүнс	2,811,616,341.00	3,009,176,945.78
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	397,598,310.00	165,139,410.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	809,857,608.00	758,061,805.67
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	153,593,396.00	121,352,300.00
210602	Тавилга	40,497,100.00	36,331,950.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	12,950,500.00	16,947,500.00
210604	Урсгал засвар	602,816,612.00	583,430,055.67
2107	Томилолт, зочны зардал	613,644,111.00	295,210,190.00
210701	Гадаад албан томилолт	17,060,000.00	
210702	Дотоод албан томилолт	536,584,111.00	260,354,500.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	60,000,000.00	34,855,690.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2,529,400,075.25	3,093,118,098.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,611,611,581.00	2,353,886,156.66
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	18,954,000.00	21,272,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	11,560,190.00	12,171,940.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	6,329,016.00	6,458,987.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	2,845,437.00	2,175,560.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	47,699,894.00	61,575,700.00
210807	Газрын төлбөр	9,314,781.00	24,746,959.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	1,931,300.00	134,760.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	800,000.00	400,000.00
210815	Хүүний төлбөрт төлсөн /ТӨҮГ/		
210816	Татварын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	313,207,174.01	291,798,387.45
210817	Даатгалын төлбөрт төлсөн /ТӨҮГ/	11,970,408.00	2,294,580.00
210818	Бусад мөнгөн зарлага /ТӨҮГ/	493,176,294.24	316,203,067.89
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,328,891,006.00	4,716,305,434.03
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3,704,059,848.00	4,093,216,510.03
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	624,831,158.00	623,088,924.00
211	ХҮҮ	-	-

2111	Гадаад зээлийн үйлчилгээний төлбөр	-	-
211101	Гадаад зээлийн үйлчилгээний төлбөр		
2112	Дотоод зээлийн үйлчилгээний төлбөр	-	-
211201	Дотоод зээлийн үйлчилгээний төлбөр		
212	ТАТААС	84,500,000.00	32,500,000.00
2121	Төрийн өмчит байгууллагад олгох татаас	-	-
212101	Төрийн өмчит байгууллагад олгох татаас		
2122	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	84,500,000.00	32,500,000.00
212201	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	84,500,000.00	32,500,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	3,716,347,911.92	7,366,831,158.78
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	832,285,300.00	1,218,352,287.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	832,285,300.00	1,218,352,287.00
213102	Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг		
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,795,817,306.00	2,064,084,101.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж		
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	144,800,000.00	315,054,300.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	58,787,647.00	107,552,358.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	755,191,065.00	405,281,910.00
213206	Ээлжийн амралтаар нутаг явах унааны хөнгөлөлт		
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	364,873,900.00	440,058,500.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг		
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	472,164,694.00	796,137,033.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	77,035,527.16	476,555,697.50
213301	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт		
213302	Засгийн газрын, Засаг даргын нөөц хөрөнгө		
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	77,035,527.16	178,972,931.00
213304	Хөрөнгийн		297,582,766.50
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	563,478,872.85	-
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага		
213402	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт сумдад		
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	563,478,872.85	
213404	Хөрөнгийн		
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	447,730,905.91	3,607,839,073.28
213501	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт		

213502	Засгийн газрын, Засаг даргын нөөц хөрөнгө		
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	447,730,905.91	3,607,839,073.28
213504	Хөрөнгийн		
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт		
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>56,588,069,501.36</u>	<u>62,396,799,000.91</u>
	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
4	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (4)	-	-
140001	Үндсэн хөрөнгө борлуулсны орлого		
140002	Улсын төсвөөс олгосон зээл		
140003	Бусдад олгосон зээл болон урьдчилгааны эргэн төлөлт		
140004	Хөрөнгө оруулалтын олз		
140005	Биет бус хөрөнгө борлуулсны орлого		
140006	Бусад урт хугацаат хөрөнгө борлуулсны орлого		
140007	Хүлээн авсан хүүний орлого		
140008	Хүлээн авсан ногдол ашиг		
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	52,411,370,852.90	57,502,366,266.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	52,411,370,852.90	57,502,366,266.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	52,411,370,852.90	57,502,366,266.00
220001	Барилга байгууламж	30,195,568,782.00	24,471,695,110.00
221001	Их засвар	5,662,634,581.00	14,021,720,127.00
222001	Тоног төхөөрөмж	472,443,117.00	2,348,465,443.00
223001	Бусад хөрөнгө	14,307,933,835.90	14,377,335,849.00
224001	Стратегийн нөөц хөрөнгө		
225101	Үндсэн хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн /ТӨҮГ/	1,549,900.00	1,500,000.00
225102	Биет бус хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн /ТӨҮГ/	1,000,000.00	
225103	Хөрөнгө оруулалт олж эзэмшихэд төлсөн /ТӨҮГ/	846,000.00	106,879,600.00
225104	Бусад урт хугацаат хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн /ТӨҮГ/		
225105	Бусдад олгосон зээл болон урьдчилгаа /ТӨҮГ/		
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	1,769,394,637.00	2,174,770,137.00
2260	Гадаад эх үүсвэрээр	-	-
226001	Гадаад эх үүсвэрээр		
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>(52,411,370,852.90)</u>	<u>(57,502,366,266.00)</u>
	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
14	Бусад эх үүсвэр	-	-
145004	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлээс эргэж төлөгдөх		

145005	Дамжуулан зээлдүүлэх зээлээс эргэж төлөгдөх		
145006	Гадаадын санхүүгийн зах зээлээс санхүүжих		
145007	Зээл авсан, өрийн үнэт цаас гаргаснаас хүлээн авсан		
145008	Хувьцаа болон өмчийн бусад үнэт цаас гаргаснаас хүлээн авсан		
145009	Төрөл бүрийн хандив		
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	1,296,150,000.00	1,011,000,000.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	1,296,150,000.00	1,011,000,000.00
231001	Гадаадын санхүүгийн зах зээлээс санхүүжих зээл		
232001	Гадаадын төслийн зээлээс санхүүжих зээл		
24	ГАДААД ЗЭЭЛИЙН ҮНДСЭН ТӨЛБӨР	-	-
240001	Гадаад зээлийн үндсэн төлбөр		
241001	Засгийн газрын бондын үндсэн төлбөр		
242001	Засгийн газрын үнэт цаасны үндсэн төлбөр		
25	Санхүүгийн үйл ажиллагааны зардал	-	-
250001	Гадаад валютын ханшийн зөрүү		
250002	Зээл, өрийн үнэт цаасны төлбөрт төлсөн мөнгө		
250003	Санхүүгийн түрээсийн өглөгт төлсөн		
250004	Хувьцаа буцаан худалдаж авахад төлсөн		
250005	Төлсөн ногдол ашиг		
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	<u>(1,296,150,000.00)</u>	<u>(1,011,000,000.00)</u>
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	2,880,548,648.46	3,883,432,734.91
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	4,908,237,000.19	7,788,785,648.65
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	7,788,785,648.65	11,672,218,383.56

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
2019 оны 01-р сарын 01-нээрх үлдэгдэл	101,347,006,186.31	48,026,057,685.23	42,447,580,204.24	191,820,644,075.78
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			-5,981,367,094.35	-5,981,367,094.35
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	101,347,006,186.31	48,026,057,685.23	36,466,213,109.89	185,839,276,981.43
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт		-21,031,757.03	240,211.84	-20,791,545.19
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	709,851,725.69			709,851,725.69
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	-15,498,604,862.09	-161,243,643.48	2,687,259,431.62	-12,972,589,073.95
Тайлант үеийн үр дүн			31,900,342,907.64	31,900,342,907.64
2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	86,558,253,049.91	47,843,782,284.72	71,054,055,660.99	205,456,090,995.62
2020 оны 01-р сарын 01-нээрх үлдэгдэл	86,558,253,049.91	47,843,782,284.72	71,054,055,660.99	205,456,090,995.62
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			139,874,065.65	139,874,065.65
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	86,558,253,049.91	47,843,782,284.72	71,193,929,726.64	205,595,965,061.27
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт		576,030,912.37		576,030,912.37
Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	2,971,478,481.12			2,971,478,481.12
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	4,976,527,475.80			4,976,527,475.80
Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү				0.00
Тайлант үеийн үр дүн			16,765,807,468.82	16,765,807,468.82
2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	94,506,259,006.83	48,419,813,197.09	87,959,737,195.46	230,885,809,399.38

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Өмнөх оны		Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл				
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	83,430,602,000.00	80,452,582,956.27	96,182,245,800.00	89,456,481,829.83
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	64,281,919,800.00	63,338,729,106.37	77,957,036,600.00	73,039,155,279.83
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	61,701,628,600.00	60,852,456,760.37	74,522,639,000.00	70,011,650,031.83
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	38,606,305,800.00	38,389,384,974.47	47,004,780,300.00	45,841,698,444.83
210101	Үндсэн цалин	31,088,583,800.00	30,884,767,393.47	35,567,459,600.00	34,651,746,879.89
210102	Нэмэгдэл	3,650,932,800.00	3,675,802,705.00	6,266,549,200.00	6,206,799,743.75
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	16,180,100.00	15,222,400.00	106,184,100.00	99,224,494.75
210104	Урамшуулал	2,307,753,500.00	2,294,941,557.00	3,306,426,600.00	3,182,820,317.41
210105	Гэрээт ажлын хөлс	1,542,855,600.00	1,518,650,919.00	1,758,160,800.00	1,701,107,009.03
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	4,830,732,500.00	4,780,270,073.06	5,974,435,200.00	5,743,541,175.64
210201	Тэтгэврийн даатгал	3,286,792,600.00	3,266,851,055.68	4,094,161,500.00	3,989,704,783.03
210202	Тэтгэмжийн даатгал	385,984,500.00	376,783,862.00	470,035,100.00	448,793,774.59
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	308,784,800.00	305,995,531.00	376,061,000.00	352,492,683.42
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	77,200,000.00	78,012,340.00	94,019,300.00	86,195,060.81
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	771,970,600.00	752,627,284.38	940,158,300.00	866,354,873.79
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	6,483,415,200.00	6,407,534,641.84	7,729,678,700.00	7,301,057,694.43
210301	Гэрэл, цахилгаан	469,941,300.00	413,783,700.38	591,796,200.00	380,986,679.16
210302	Түлш, халаалт	5,764,989,500.00	5,770,479,170.96	6,799,342,500.00	6,665,006,514.27
210303	Цэвэр, бохир ус	196,103,900.00	154,274,650.50	284,164,300.00	184,460,881.00
210304	Байрны түрээс	52,380,500.00	68,997,120.00	54,375,700.00	70,603,620.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	2,112,787,600.00	2,072,570,373.00	2,105,512,000.00	1,994,238,391.45
210401	Бичиг хэрэг	191,395,800.00	189,842,758.00	202,938,200.00	197,171,409.00
210402	Тээвэр, шатахуун	1,134,620,300.00	1,119,996,972.00	1,098,443,500.00	1,034,292,519.60
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	156,771,100.00	133,122,466.00	165,246,400.00	150,526,440.85

Увс аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210404	Ном, хэвлэл	46,438,900.00	50,140,898.00	65,134,200.00	60,801,147.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	110,741,200.00	94,599,669.00	118,604,100.00	106,791,990.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	472,820,300.00	484,867,610.00	455,145,600.00	444,654,885.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал				
2105	Нормативт зардал	3,731,137,800.00	3,473,277,642.00	5,504,524,900.00	3,532,401,913.28
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	410,945,700.00	306,145,816.00	420,064,700.00	413,426,297.50
210502	Хоол, хүнс	2,951,188,600.00	2,797,609,516.00	4,908,157,300.00	2,956,476,705.78
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	369,003,500.00	369,522,310.00	176,302,900.00	162,498,910.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,495,789,400.00	1,486,411,964.00	1,501,723,700.00	1,421,268,314.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	691,717,900.00	675,599,890.00	715,671,500.00	692,140,169.00
210602	Тавилга	125,614,800.00	158,119,067.00	202,818,700.00	195,922,875.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	14,979,000.00	11,520,500.00	19,425,000.00	17,039,500.00
210604	Урсгал засвар	663,477,700.00	641,172,507.00	563,808,500.00	516,165,770.00
2107	Томилолт, зочны зардал	534,950,700.00	510,999,411.00	450,161,500.00	214,582,090.00
210701	Гадаад албан томилолт				
210702	Дотоод албан томилолт	474,950,700.00	450,999,411.00	405,161,500.00	179,726,400.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	60,000,000.00	60,000,000.00	45,000,000.00	34,855,690.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,486,026,600.00	1,379,794,123.00	1,884,639,300.00	1,711,388,964.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,369,218,200.00	1,279,133,673.00	1,733,966,700.00	1,582,850,418.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	20,098,000.00	18,954,000.00	21,548,000.00	20,694,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	16,105,700.00	11,375,690.00	16,087,700.00	12,171,940.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	8,458,800.00	6,317,048.00	8,400,000.00	6,458,987.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	4,578,600.00	2,770,437.00	4,774,200.00	2,175,560.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	56,554,000.00	51,394,894.00	73,199,100.00	62,910,700.00
210807	Газрын төлбөр	10,203,300.00	9,038,381.00	26,253,600.00	23,717,359.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	10,000.00	10,000.00	10,000.00	10,000.00

Увс аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	800,000.00	800,000.00	400,000.00	400,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,420,483,000.00	2,352,213,558.00	2,367,183,400.00	2,251,473,044.20
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,914,989,000.00	1,856,920,150.00	1,880,593,000.00	1,803,989,520.20
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	505,494,000.00	495,293,408.00	486,590,400.00	447,483,524.00
211	ХҮҮ	-	-	-	-
2111	Гадаад зээлийн үйлчилгээний төлбөр	-	-	-	-
211101	Гадаад зээлийн үйлчилгээний төлбөр	-	-	-	-
2112	Дотоод зээлийн үйлчилгээний төлбөр	-	-	-	-
211201	Дотоод зээлийн үйлчилгээний төлбөр	-	-	-	-
212	ТАТААС	60,500,000.00	60,500,000.00	34,500,000.00	32,500,000.00
2121	Төрийн өмчит байгууллагад олгох татаас	-	-	-	-
212101	Төрийн өмчит байгууллагад олгох татаас	-	-	-	-
2122	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	60,500,000.00	60,500,000.00	34,500,000.00	32,500,000.00
212201	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	60,500,000.00	60,500,000.00	34,500,000.00	32,500,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	2,519,791,200.00	2,425,772,346.00	3,399,897,600.00	2,995,005,248.00
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	832,285,800.00	832,285,300.00	1,239,256,600.00	1,239,256,600.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	832,285,800.00	832,285,300.00	1,239,256,600.00	1,239,256,600.00
213102	Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг	-	-	-	-
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,687,505,400.00	1,593,487,046.00	2,160,641,000.00	1,755,748,648.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	-	-	-	-
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	144,800,000.00	144,800,000.00	315,054,300.00	315,054,300.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	72,624,800.00	58,787,647.00	107,552,400.00	107,552,358.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	805,596,300.00	755,191,065.00	753,072,100.00	405,281,910.00
213206	Ээлжийн амралтаар нутаг явах унааны хөнгөлөлт	-	-	-	-

Увс аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	392,998,400.00	364,873,900.00	469,905,000.00	440,058,500.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг				
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	271,485,900.00	269,834,434.00	515,057,200.00	487,801,580.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	16,924,018,000.00	15,817,703,849.90	16,249,654,500.00	15,391,326,550.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	16,924,018,000.00	15,817,703,849.90	16,249,654,500.00	15,391,326,550.00
220001	Барилга байгууламж				
221001	Их засвар				
222001	Тоног төхөөрөмж	2,000,000.00	2,000,000.00		
223001	Бусад хөрөнгө	16,922,018,000.00	15,815,703,849.90	16,249,654,500.00	15,391,326,550.00
224001	Стратегийн нөөц хөрөнгө				
2260	Гадаад эх үүсвэрээр	-	-	-	-
226001	Гадаад эх үүсвэрээр				
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	2,224,664,200.00	1,296,150,000.00	1,975,554,700.00	1,026,000,000.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	2,224,664,200.00	1,296,150,000.00	1,975,554,700.00	1,026,000,000.00
231001	Гадаадын санхүүгийн зах зээлээс санхүүжих зээл				
232001	Гадаадын төслийн зээлээс санхүүжих зээл				
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	83,430,602,000.00	80,611,198,626.55	96,182,245,800.00	89,564,846,749.89
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	47,242,178,900.00	46,553,780,260.25	55,766,327,200.00	51,915,802,126.72
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих				
131006	Засгийн газрын тусгай сангаас санхүүжих				
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	40,796,004,000.00	40,348,914,394.09	50,195,643,300.00	46,607,446,263.72
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	6,446,174,900.00	6,204,865,866.16	5,570,683,900.00	5,308,355,863.00
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	32,721,117,500.00	32,054,704,326.87	35,261,413,200.00	35,907,033,270.57
132001	Орон нутгийн төсвөөс	32,721,117,500.00	32,054,704,326.87	35,261,413,200.00	35,907,033,270.57

132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих				
1340	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	385,965,900.00	236,489,400.00	385,965,900.00	344,487,328.00
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих				
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	385,965,900.00	236,489,400.00	385,965,900.00	344,487,328.00
134003	Нийгмийн даатгалын сангаас эмнэлгүүдэд олгох санхүүжилт				
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	2,881,339,700.00	1,686,154,639.43	4,768,539,500.00	1,397,524,024.60
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,818,117,900.00	1,627,954,990.43	1,813,323,800.00	1,397,524,024.60
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	35,099,600.00	58,199,649.00	116,276,900.00	
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	1,028,122,200.00		2,838,938,800.00	
1200044	Гадаадын эх үүсвэрээс санхүүжих				
122	ТУСЛАМЖИЙН ЭХ ҮҮСВЭРЭЭС САНХҮҮЖИХ	200,000,000.00	80,070,000.00	-	-
122001	Хандив тусламж /дотоод/	200,000,000.00	80,070,000.00		
122002	Хандив тусламж /гадаад/				
14	БУСАД ЭХ ҮҮСВЭР	-	-	-	-
145005	Төсөв болон дамжуулан зээлдүүлсэн зээлээс эргэж төлөгдөх				
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		1,157,656,818.38		1,316,312,488.66
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		1,316,312,488.66		1,424,677,408.72
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ				
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	158	158	157	157
610001	Төсвийн байгууллага	151	151	151	151
610002	Төсвөөс гадуур байгууллага	7	7	6	6
62	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	3920	3926	4019	4053
620001	Удирдах ажилтан	289	289	289	289
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	2458	2455	2517	2538

Увс аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

620003	Үйлчлэх ажилтан	767	773	817	817
620004	Гэрээт ажилтан	406	409	396	409
63	СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО (ЖИЛИЙН ДУНДЖААР)	22608	21196	23304	22735
630	ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛЬД СУРАЛЦАГЧИД	17650	16634	17760	17255
630001	Төрийн өмчит ЕБС	17478	16462	17581	17071
630002	Хувийн ЕБС	172	172	179	184
631	СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛЫН БАЙГУУЛЛАГА	4958	4562	5544	5480
631001	Төрийн өмчит СӨБ байгууллага	4613	4217	5203	5194
631002	Хувийн өмчит СӨБ байгууллага	345	345	341	286
632	МЭРГЭЖЛИЙН СУРГАЛТ, ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ТӨВ	-	-	-	-
632001	Төрийн өмчит МСҮТ				
632002	Хувийн МСҮТ				
64	ЭМЧЛҮҮЛЭГСДИЙН ТОО	-	-	-	-
640001	Улсын эмнэлгээр хэвтэн эмчлүүлэгсдийн тоо				
640002	Улсын эмнэлгийн амбулаториор эмчлүүлэгсдийн тоо				
640003	Хувийн эмнэлгээр эмчлүүлэгсдийн тоо				
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	3910	3926	4019	4064
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	417	408	418	407
650002	Төрийн тусгай албан хаагч (ТТ)	3	3	3	3
650003	Ажлын албаны албан хаагч (АА)				
650004	СӨБ болон бага, дунд боловсролын албан хаагч (ТҮБД)	1602	1602	1635	1720
650005	ШУ-ны салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮШУ)	96	93		
650006	Соёл урлагийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮСУ)	327	337	96	96
650007	Мэргэжлийн боловсролын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮМБ)	1011	1012		
650008	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮЭМ)	207	224	321	336

650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	247	247	1099	1067
650010	Гэрээт ажилтан			200	198
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)			247	237

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	5,859,400,993.36	6,105,067,185.04
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	4,210,674,971.36	4,241,961,783.04
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	3,377,520,058.00	3,562,471,737.05
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	193,940,083.00	156,972,834.00
210101	Үндсэн цалин	98,235,107.00	32,324,125.00
210102	Нэмэгдэл	902,588.00	
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт		
210104	Урамшуулал	14,911,138.00	2,248,776.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	79,891,250.00	122,399,933.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	3,186,797.00	21,969,598.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	3,186,797.00	21,702,098.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал		267,500.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал		
210204	Ажилгүйдлийн даатгал		
210205	Эрүүл мэндийн даатгал		
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	247,857,129.00	9,497,507.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	20,602,047.00	2,005,374.00
210302	Түлш, халаалт	220,914,598.00	2,828,408.00
210303	Цэвэр, бохир ус	6,340,484.00	1,423,725.00
210304	Байрны түрээс		3,240,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	302,395,918.00	246,998,425.00
210401	Бичиг хэрэг	14,863,931.00	8,631,744.00
210402	Тээвэр, шатахуун	140,870,504.00	81,893,641.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,641,751.00	6,048,830.00
210404	Ном, хэвлэл	16,102,635.00	42,716,600.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	29,558,287.00	18,260,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	97,358,810.00	89,447,610.00
2105	Нормативт зардал	108,544,023.00	265,210,925.05
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	66,461,198.00	204,078,685.05
210502	Хоол, хүнс	14,006,825.00	52,700,240.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	28,076,000.00	8,432,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	552,325,446.00	594,020,809.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	227,319,696.00	328,150,500.00

210602	Тавилга	89,333,000.00	115,609,037.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	1,430,000.00	210,000.00
210604	Урсгал засвар	234,242,750.00	150,051,272.00
2107	Томилолт, зочны зардал	102,644,700.00	80,469,100.00
210701	Гадаад албан томилолт	17,060,000.00	
210702	Дотоод албан томилолт	85,584,700.00	80,469,100.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах		
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	352,175,776.00	332,484,164.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	351,027,908.00	328,326,564.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох		578,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	184,500.00	
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	11,968.00	
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	75,000.00	
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	600,000.00	2,550,000.00
210807	Газрын төлбөр	276,400.00	1,029,600.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж		
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх		
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,514,450,186.00	1,854,848,375.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,373,631,636.00	1,670,394,975.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	140,818,550.00	184,453,400.00
211	ХҮҮ	-	-
2111	Гадаад зээлийн үйлчилгээний төлбөр	-	-
211101	Гадаад зээлийн үйлчилгээний төлбөр		
2112	Дотоод зээлийн үйлчилгээний төлбөр	-	-
211201	Дотоод зээлийн үйлчилгээний төлбөр		
212	ТАТААС	24,000,000.00	-
2121	Төрийн өмчит байгууллагад олгох татаас	-	-
212101	Төрийн өмчит байгууллагад олгох татаас		
2122	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	24,000,000.00	-
212201	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	24,000,000.00	
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	809,154,913.36	679,490,045.99
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	-	-
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг		
213102	Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг		
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	202,330,260.00	308,335,453.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж		
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж		
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал		
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал		
213206	Ээлжийн амралтаар нутаг явах унааны хөнгөлөлт		
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж		

213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг		
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	202,330,260.00	308,335,453.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	606,824,653.36	371,154,592.99
213303	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	49,233,885.16	157,000,000.00
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	557,590,768.20	214,154,592.99
213503	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, төвлөрүүлэх шилжүүлэг		
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	1,648,726,022.00	1,863,105,402.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	1,648,726,022.00	1,863,105,402.00
220001	Барилга байгууламж	268,107,349.00	112,503,987.00
221001	Их засвар	49,118,189.00	16,070,621.00
222001	Тоног төхөөрөмж		24,500,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	1,053,435,584.00	1,429,218,652.00
224001	Стратегийн нөөц хөрөнгө		
225001	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	278,064,900.00	280,812,142.00
2260	Гадаад эх үүсвэрээр	-	-
226001	Гадаад эх үүсвэрээр		
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	-	-
230001	Эргэж төлөгдөх зээл		
231001	Гадаадын санхүүгийн зах зээлээс санхүүжих зээл		
232001	Гадаадын төслийн зээлээс санхүүжих зээл		
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	5,859,410,393.36	6,129,600,364.04
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	5,859,410,393.36	6,129,600,364.04
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	610,617,975.36	126,620,322.00
131102	Төсвийн жилийн явцад УИХ-аас соёрхон баталсан, ЗГ хоорондын гэрээ болон ОУ байгууллагаас авах хөнгөлөлттэй зээл		
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	2,364,182,644.34	2,092,139,048.14
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	2,142,856,749.00	2,930,227,883.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	741,753,024.66	980,613,110.90
131106	Төсвийн урамшуулал		
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		9,400.00
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	9,400.00	24,542,597.00

3. Аудитын тайлан

3.1. Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.4-д заасны дагуу Увс аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүн, дүгнэлтийг Увс аймгийн Засаг дарга Ч.Чимэд танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд үйлчлүүлэгчийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтын системд хийсэн үнэлгээний тойм, аудитын явцад илрүүлсэн зүйлс, гаргасан шийдлүүд, анхаарал хандуулахуйц залруулаагүй материаллаг бус алдаа зөрчил зэрэг аудитын үр дүнгийн талаарх тайлбар, тодруулга, аудитын санал дүгнэлтийн хэлбэр, түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан тэмдэглэв.

Аудитын дүнд үндэслэсэн үйлчлүүлэгчийн нягтлан бодох бүртгэл, тайлагнал, дотоод хяналтын системийг боловсронгуй болгох зөвлөмжүүдийг менежментийн захидалд тусгасан болно.

Аудитыг 2021 оны 4 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс 2021 оны 4 дүгээр сарын 20-ны өдрийн хооронд гүйцэтгэж, аудитын тайланг 2021 оны 4 дүгээр сарын 20-ны өдөр эцэслэн баталгаажуулж, төсвийн ерөнхийлөн захирагчид хүргүүлэхээр төлөвлөн, Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор Т.Намжил, аудитор Б.Одгэрэл, Т.Амармэнд нар гүйцэтгэв.

Увс аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2021 оны 4 дүгээр сарын 1-ний өдрийн 1/478 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй

Увс аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн үйл ажиллагааны эрхэм зорилго нь “Монгол улсын хууль тогтоомж, Засгийн газрын болон аймаг сумын засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг орон нутагт хэрэгжүүлэх ажлыг шуурхай зохион байгуулах, хэрэгжилтийн явцад хяналт шинжилгээ хийж үр дүнг тооцох иргэдэд төрийн бүх талын үйлчилгээг хөнгөн шуурхай хүргэх, шударга ёсыг эрхэмлэн дээдлэн, төрийг захиргааны манлайллыг дээшлүүлэх эрхэм зорилгыг үйл ажиллагаандаа мөрдлөг болгоход оршино” гэж тодорхойлжээ.

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн үйл ажиллагааны чиглэлийг дараах байдлаар тодорхойлжээ. Үүнд:

- Төрийн захиргааны байгууллагын манлайллыг дээшлүүлэх
- Төрийн хууль тогтоомж, Засгийн газрын болон аймаг сумын Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг орон нутагт хэрэгжүүлэх ажлыг шуурхай зохион байгуулах
- Хөгжлийн явцад хяналт шинжилгээ хийх, үр дүнг үнэлж дүгнэх удирдлагыг цаг үеэ олсон зөвлөгөө, бүх талын үйлчилгээ мэдээллээр хангах
- Иргэдэд төрийн үйлчилгээг чирэгдэлгүй хөнгөн шуурхай хүргэх зорилгын хүрээнд ажилласан.

3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт

Увс аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагч нь санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн

баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв бэлтгэх үүрэгтэй.

Увс аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцсэн байна.

Увс аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын алба нь 2020 онд харьяа орон нутаг дахь 81 газрын санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийж, 35.3 сая төгрөгийн 15 төлбөрийн акт тогтоож, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн чиглэлээр 305 зөвлөмж өгсөн байна. Тогтоосон акт, өгсөн зөвлөмжийн хэрэгжилтийг хангуулж ажилласан байна.

Төсвийн ерөнхийлөн захирагч үндсэн үйл ажиллагаа, санхүүгийн дотоод хяналтын эрсдэлийг төлөвлөлтийн үе шатанд дунд гэж үнэлсэн бөгөөд гүйцэтгэлийн шатанд дахин хянахад дотоод хяналт үр нөлөөтэй гэж үзлээ.

3.4 Материаллаг байдал

Аудитыг төлөвлөх болон гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, эрсдэлийн түвшинг “Дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын хувь хэмжээг 0.5 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн шатанд материаллаг байдлын түвшнийг 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үр дүнгийн тайлангийн зарлагын 157327.3 сая төгрөгийн 0.5 хувь буюу 786.6 сая төгрөгөөр тогтоов.

Гүйцэтгэлийн үе шатанд төлөвлөлтийн шатанд тогтоосон материаллаг байдлын түвшнийг өөрчлөх шаардлагагүй гэж үзсэн болно.

3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт

3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 7788.8 сая, эцсийн үлдэгдэл 11672.2 сая төгрөг болж, 3883.4 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №1. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Касст байгаа бэлэн мөнгө	15.9	1.0	-14.9	1.0
Банканд байгаа бэлэн мөнгө	7772.9	11671.2	3898.3	99.0
Замд яваа мөнгөн хөрөнгө				
Хадгаламж				
Дүн	7788.8	11672.2	3883.4	100.0
Үүнээс, байгууллагын төрлөөр				
Төсөвт байгууллага	1307.6	1449.1	141.5	12.5
Төсөл/ сан	2992.5	5760.2	2767.7	49.3
Төрийн сан	3036.9	4021.0	984.1	34.4
ТӨҮГ болон ОНӨҮГ	451.8	441.9	-9.9	3.8
Дүн	7788.8	11672.2	3883.4	100

Эх сурвалж: Увс аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Төрийн сангийн мөнгөн хөрөнгө

Төрийн сангийн мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 3036.9 сая, эцсийн үлдэгдэл 4021.0 сая төгрөг болж, 984.1 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №2. Төрийн сангийн мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Банканд байгаа мөнгөн хөрөнгө	3036.9	4021.0	984.1
Төгрөг	3036.9	4021.0	984.1
Төрийн сан	3036.9	4021.0	984.1
Арилжааны банк			
Нийт дүн	3036.9	4021.0	984.1

Эх сурвалж: Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Төрийн сангийн эхний үлдэгдлээс тайлант онд 2838.9 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвийн зарлагыг санхүүжүүлэхэд зарцуулсан байна.

Тайлант онд орон нутгийн төсвийг татварын болон татварын бус орлогоор 12576.1 сая, улсын төсвөөс олгосон дэмжлэгээр 24641.9 сая төгрөгийн орлогоор бүрдүүлж, 35907.0 сая төгрөгийг харьяа байгууллагуудын урсгал болон хөрөнгийн зардлыг санхүүжүүлэхэд зарцуулжээ. Мөн сум хөгжүүлэх сангийн эргэн төлөгдөх зээлд 1026.0 сая төгрөгийг зарцуулсан байна.

Аудитын илрүүлэлт:

Залруулга

- Цагаанхайрхан сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал 2.8 сая, Засаг даргын тамгын газар 76.2 сая, Эрүүл мэндийн төв 50.7 сая, Ерөнхий боловсролын сургууль 0.1 сая, Малчин сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал 2.8 сая, Засаг даргын тамгын газар 62.8 сая, Цэцэрлэг 33.8 сая, Сум дундын Ойн анги 1.5 сая, Эрүүл мэндийн төв 22.2 сая, Зүүнхангай сумын Цэцэрлэг 27.5 сая, Эрүүл мэндийн төв 32.5 сая, Давст сумын Эрүүл мэндийн төв 3.0 сая, нийт 12 төсвийн шууд захирагч 315.9 сая төгрөгийн ажил гүйлгээг аккрузал сууриар хөтлөөгүй шууд зардалд бүртгэсэн,
- Өндөрхангай сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд Сум хөгжүүлэх сангийн мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдлийг 8.8 сая төгрөгөөр илүү, Байгаль хамгаалах сангийн мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдлийг 8.8 сая төгрөгөөр дутуу илэрхийлсэн,
- Сагил сумын Сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн эргэн төлөлтийн 63.0 сая төгрөгийн мөнгөн хөрөнгийг мөнгөн гүйлгээний тайлан зөрүүтэй илэрхийлснийг тус тус залруулга хийлгэсэн.

3.5.2 Богино хугацаат хөрөнгө оруулалт

Богино хугацаат хөрөнгө оруулалт данс эхний болон эцсийн үлдэгдэлгүй байна.

Хүснэгт № 3 Богино хугацаат хөрөнгө оруулалт, байгууллагаар /сая төгрөг/

Байгууллага	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Дүн	0.0	0.0	0.0

Эх сурвалж: Увс аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.3 Авлага

Авлага дансны эхний үлдэгдэл 7043.4 сая, эцсийн үлдэгдэл 7280.7 сая төгрөг болж, 237.3 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 4 Авлагын үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/сая төгрөг/ Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	11.8	28.6	16.8
Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	1.0	0.0	-1.0
Татаас, санхүүжилтийн авлага	0.6	0.0	-0.6
Зээлийн хүүгийн авлага	91.3	114.4	23.1
Дансны авлага /ТӨҮГ/	170.6	205.4	34.8
Татвар, НДШ-ийн авлага /ТӨҮГ/	0.2	0.3	0.1
Бусад авлага	2349.8	2533.7	183.9
Зээлийн авлага	4418.0	4398.2	-19.8
Дүн	7043.4	7280.7	237.3
<i>Үүнээс, байгууллагын төрлөөр</i>			
Төсөвт байгууллага	5239.5	5594.7	355.2
Төсөл/ сан	1473.9	1310.1	-163.8
Төрийн сан	90.5	90.6	0.1
ТӨҮГ болон ОНӨҮГ	239.5	285.3	45.8
Дүн	7043.4	7280.7	237.3

Эх сурвалж: Увс аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Нийт авлагын 76.8 хувийг төсөвт байгууллага, /Үүнд: 19 сумын Сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн авлага ихээхэн хувийг эзэлж байна/ 18.0 хувийг төсөл сан, 1.2 хувийг төрийн сан, 4.0 хувийг орон өмчит хуулийн этгээдийн авлага эзэлж байна.

Нийт авлагын 63.3 хувь буюу 4608.9 сая төгрөг нь Сум хөгжүүлэх сангийн дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага, 16.6 хувь буюу 1214.7 сая төгрөг нь төсөвт байгууллага болон мал хамгаалах сангийн авлага, 16.1 хувь буюу 1171.8 сая төгрөг нь зураг төсвийн авлага, 4.0 хувь буюу 285.3 сая төгрөг нь орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдүүдийн авлага эзэлж байна.

Авлагын үлдэгдэлд олон жилийн насжилттай 90.5 сая төгрөгийн хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгж, иргэдэд олгосон зээлийн авлага байна. Үүнд: 1993-2008 оны хооронд аймгийн төсвөөс аж ахуйн нэгж, байгууллагуудад олгосон үр тарианы болон бусад зориулалттай зээлийн төлөгдөөгүй үлдэгдэл 53.0 сая төгрөгийн авлага байна. Мөн шүүхийн шийдвэр гарсан, барагдахгүй байгаа “Уран зурвас” хоршооны 37.5 сая төгрөгийн авлага байна.

Аудитын илрүүлэлт:

Залруулга

- Бөхмөрөн сумын Сум хөгжүүлэх сан 3.3 сая, Улаангом сумын 8-р цэцэрлэг 1.3 сая, Улаангом сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал 2.3 сая, Засаг даргын тамгын газар 7.6 сая, Өмнөговь сумын Засаг даргын тамгын газар 0.3 сая, Зүүнговь сумын Эрүүл мэндийн төв 0.6 сая, Сагил сумын Засаг даргын тамгын газар 2.0 сая, Эрүүл мэндийн төв 0.5 сая, Бөхмөрөн сумын Эрүүл мэндийн төв 1.3 сая, аймгийн Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газар цалингийн ашгийн 1.8 сая, аймгийн Засаг даргын тамгын газар 0.3 сая, Өлгий сумын Ерөнхий боловсролын сургууль 2.6 сая, ИТХ 0.4 сая, Зүүнхангай сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал 0.2 сая, Тэс сумын Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургууль 0.5 сая, Наранбулаг сумын Соёлын төв 0.2 сая, нийт 16 төсвийн захирагч 25.2 сая төгрөгийн авлагыг дутуу тусгасан,
- Улаангом сумын 2-р цэцэрлэг 0.1 сая, Зүүнговь сумын Ерөнхий боловсролын сургууль 20.5 сая, Хяргас сумын Эрүүл мэндийн төв 0.5 сая, нийт 3 төсвийн шууд захирагч 21.1 сая төгрөгийн авлага дутуу илэрхийлсэн, аймгийн Эрүүл мэндийн газрын Эмийн эргэлтийн сан 20.3 сая төгрөгийн авлагыг илүү тусгасан,
- Зүүнговь сумын Засаг даргын тамгын газар цалингийн ашгийн татвар илүү шилжүүлж 0.5 сая төгрөгийн авлага тусгаагүй,

- Баруунтуруун сумын Сум хөгжүүлэх сан 68.3 сая төгрөгийн авлагын өөрчлөлтийг санхүүгийн тайлангийн тодруулга тайланд бүртгээгүй байсанд тус тус залруулга хийлгэсэн.

Төлбөрийн акт

- Давст сумын Засаг даргын тамгын газар 8 ажилтны 7, 8, 9-р сарын цалин бодохдоо ажилласан хоногт ногдох үндсэн цалингаас нэмэгдлүүдийг тооцож бодохгүйгээр албан тушаалын үндсэн цалингаас тооцож 1.4 сая төгрөгөөр илүү олгосон,
- Цалингийн урьдчилгаанд Өлгий сумын Засаг даргын тамгын газар 3.1 сая, Давст сумын Засаг даргын тамгын газар 0.15 сая төгрөг олгосныг суутган тооцоогүй, авлагаар бүртгээгүй байсанд тус тус төлүүлэхээр төлбөрийн акт тогтоосон.

3.5.4 Урьдчилгаа

Урьдчилгаа дансны эхний үлдэгдэл 60.1 сая, эцсийн үлдэгдэл 76.6 сая төгрөг болж, 16.5 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 5 Урьдчилгаа дансны үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/сая төгрөг/ Өсөлт (+), Бууралт (-)
Урьдчилж гарсан зардал	58.0	75.9	17.9
Бараа материал бэлтгэх урьдчилгаа			
Үндсэн хөрөнгө бэлтгэх урьдчилгаа			
Цалингийн урьдчилгаа	2.0	0.7	-1.3
Томилолтын урьдчилгаа			
Дүн	60.1	76.6	16.5
<i>Үүнээс, байгууллагын төрлөөр</i>			
Төсөвт байгууллага	2.0	0.7	-1.3
Төсөл/ сан			
Төрийн сан			
ТӨҮГ болон ОНӨҮГ	58.1	75.9	17.8
Дүн	60.1	76.6	16.5

Эх сурвалж: Увс аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Урьдчилгаа дансны үлдэгдэлд 2019-2020 онд үүссэн 17.9 сая төгрөгийн бараа ажил, үйлчилгээний төлбөрүүд байна.

3.5.5 Урт хугацаат хөрөнгө оруулалт

Урт хугацаат хөрөнгө оруулалтын данс эхний болон эцсийн үлдэгдэлгүй байна.

Хүснэгт № 6 Урт хугацаат хөрөнгө оруулалт дансны үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/сая төгрөг/ Өсөлт (+), Бууралт (-)
Дүн	0.0	0.0	0.0

Эх сурвалж: Увс аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.6 БАРАА МАТЕРИАЛ

Бараа материалын эхний үлдэгдэл 13154.2 сая, эцсийн үлдэгдэл 22393.5 сая төгрөг болж, 9239.3 сая төгрөгөөр өссөн байна.

<i>Хүснэгт № 7 Бараа материалын үлдэгдэл</i>				<i>/сая төгрөг/</i>
Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	
Түүхий эд материал	707.9	941.9	234.0	
Хангамжийн материал	12404.6	21409.9	9005.3	
Мал амьтад	41.7	41.7	0.0	
Дүн	13154.2	22393.5	9239.3	
<i>Үүнээс, байгууллагын төрлөөр</i>				
Төсөвт байгууллага	12453.6	21588.2	9134.6	
Төсөл/ сан		2.1	2.1	
Төрийн сан				
ТӨҮГ болон ОНӨҮГ	700.6	803.2	102.6	
Дүн	13154.2	22393.5	9239.3	

Эх сурвалж: Увс аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Сангийн сайдын 2016 оны 415 дугаар тогтоолоор баталсан “Төсвийн хөрөнгө оруулалтын төлөвлөлт, санхүүжилт, хяналт, тайлагналын журам”, Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газрын 2019 оны 06 дугаар сарын 18-ны өдрийн 271 дүгээр тогтоолоор баталсан “Төрийн болон орон нутгийн өмчид эд хөрөнгө олж авах, бүртгэх, данснаас хасах, шилжүүлэх журмын 4.5-д “... улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар барьсан барилга, байгууламжийг барьж дуусгах хүртэл захиалагч байгууллага нь бусад эргэлтийн хөрөнгө дансанд бүртгэн санхүүгийн тайланд тусгана” гэж заасны дагуу төсвийн жил дамжин хийгдэж байгаа хөрөнгө оруулалтын ажлыг захиалагчийн хувьд бусад хангамжийн материалын дансанд бүртгэж тайлагнаснаас шалтгаалж байна.

Улсын /орон нутгийн / хөрөнгө оруулалтаар бий болсон ашиглагч байгууллагад шилжүүлээгүй 17829.2 сая төгрөгийн хөрөнгө бусад эргэлтийн хөрөнгө дансанд бүртгэлтэй байна.

Аудитын илрүүлэлт:

Залруулга

- Аймгийн Засаг даргын тамгын газар Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газрын 2019 оны 6 дугаар сарын 18-ны өдрийн 271 дүгээр тогтоолын дагуу хөрөнгө оруулалтын дуусаагүй ажлын нийт 12560.7 сая төгрөгийг бусад хангамжийн материалд тусгаагүй,
- Сагил сумын Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр бэлтгэсэн 52.0 сая төгрөгийн Трактор, хаман боогчийг данс бүртгэлд тусгаагүй,
- Өлгий сумын Ерөнхий боловсролын сургууль үнэ төлбөргүй ирсэн 3.4 сая, Өмнөговь сумын Засаг даргын тамгын газар хандиваар ирсэн 3.0 сая, Малчин сумын Эрүүл мэндийн төв үнэ төлбөргүй ирсэн 0.3 сая, нийт 3 төсвийн шууд захирагч 6.7 сая төгрөгийн материалыг данс бүртгэлд тусгаагүй,
- Увс аймгийн Номын сан 19.0 сая төгрөгийн үнэ бүхий номыг, Сагил сумын Засаг даргын тамгын газар 8.3 сая төгрөгийн түлш шатах тослох материалыг шууд зардал бүртгэсэн,
- Давст сумын Эрүүл мэндийн төв тээвэр шатахууны урьд оны эцсийн үлдэгдэл 1.1 сая төгрөгийг зарлагдаагүй үлдэгдлээр тайлагнасан,
- Аймгийн Эрүүл мэндийн газрын Эмийн эргэлтийн сан бараа материалын орлогыг 86.7 сая, зарлагыг 25.1 сая, эцсийн үлдэгдлийг 15.9 сая, нийт 127.7 сая төгрөгөөр буруу илэрхийлсэн,
- Улаангом сумын 11 дүгээр цэцэрлэг түлш халаалтын зардлаас 6.7 сая төгрөгөөр 84 тн нүүрс худалдан авч зарцуулсныг үр дүнгийн тайланд тусгаагүй,
- Тариалан сумын Соёлын төв аж ахуйн материалаас 0.1 сая төгрөгийн бараа материалыг актлахдаа хуримтлагдсан элэгдэл дансанд бичилт хийж буруу илэрхийлсэн байсанд тус тус залруулга хийлгэсэн.

Зөвлөмж

- Аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал нь бараа материалын тайланг батлагдсан маягтын дагуу гаргаагүйд,
- Өлгий сумын Засаг даргын Тамгын газар нь 12.1 сая төгрөгийн түлш шатах тослох материалыг нэг бүрийн тоо хэмжээ, үнээр орлого авахгүйгээр бөөн дүнгээр орлого авч зарлагадсан байсанд тус тус зөрчил арилгуулах зөвлөмж өглөө.

Төлбөрийн акт

- Өндөрхангай сумын Хүүхдийн цэцэрлэгийн хүнсний материалын үлдэгдлийг тулгахад 2020 оны жил эцсийн байдлаар 2.1 сая төгрөгийн хүнсний материал, 2021 оны 3 дугаар сарын 15-ны өдрийн байдлаар тооллого хийж орлого, зарлагыг тулгахад 0.2 сая төгрөгийн 31.7 кг мах, нийт 2.3 сая төгрөгийн хүнсний материал дутагдсан,
- Завхан сумын Эрүүл мэндийн төв хоолны материал их хэмжээгээр бэлтгэж 2020 оны 12-р сард 0.3 сая мянган төгрөгийн /нэг бүрийн 6000 төгрөгийн үнэтэй 51 кг/ хонины махыг үндэслэх шийдвэргүйгээр акталж хоолны зардалд тайлагнасан байсныг тус тус төлүүлэхээр акт тогтоосон.

Албан шаардлага

- Өндөрхангай сумын Цэцэрлэг нь багш нарын баяр, Цэцэрлэгийн барилгын өргөтгөлийг хүлээн авах, эмэгтэйчүүдийн баяр, “Хатан заяа” сумын эмэгтэйчүүдийн чуулга уулзалт зэрэг арга хэмжээнд 2020 онд 1.5 сая, 2021 онд 0.2 сая, нийт 1.7 сая төгрөгийн хүнсний материалыг зориулалт бусаар зарцуулсан,
- Аймгийн Засаг даргын Тамгын газар 24.2 сая, Бөхмөрөн сумын ЗДТГ 4.2 сая, Хяргас сумын ЗДТГ 0.6 сая, нийт 29.1 сая төгрөгийн 18623 литр шатах тослох материалыг олгохдоо жагсаалт үйлдээгүй, зарцуулахдаа замын хуудас хөтлөөгүй, зарцуулалтын тооцоо бодохгүйгээр хяналтгүй зарцуулсан,
- Завхан сумын Эрүүл мэндийн төв 0.6 сая төгрөгийг хүнсний материалыг шууд зардалд тусгаж тайлагнасан байсанд зөрчил арилгуулах албан шаардлага өглөө.

3.5.7 Нөөцийн бараа

Нөөцийн бараа материалын эхний үлдэгдэл 9.9 сая, эцсийн үлдэгдэл 84.6 сая төгрөг болж, 74.7 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 8 Нөөцийн бараа материалын үлдэгдэл			/сая төгрөг/
Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Тэжээлийн нөөц			
Дүн			
<i>Үүнээс, байгууллагын төрлөөр</i>			
Төсөвт байгууллага	9.9		-9.9
Төсөл/ сан		84.6	84.6
Төрийн сан			
ТӨҮГ болон ОНӨҮГ			
Дүн	9.9	84.6	74.7

Эх сурвалж: Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Энэ нь байгаль цаг уурын нөхцөл байдлаас шалтгаалан өвс, тэжээлийн нөөц бүрдүүлж нөөцийн бараа хэсэгт бүртгэж, тайлагнасан байна.

3.5.8 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 183003.1 сая, эцсийн үлдэгдэл 197560.8 сая төгрөг болж, 14557.7 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 9 Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл			/сая төгрөг/
Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Барилга байгууламж, орон сууц	142109.0	149680.2	7571.2
Авто тээврийн хэрэгсэл	2687.7	3507.4	819.7
Машин тоног төхөөрөмж	8047.6	11791.7	3744.1
Тавилга, эд хогшил	2931.7	3715.1	783.4
Зам, гүүрний байгууламж	4873.1	4842.0	-31.1
Түүх соёлын дурсгалт зүйлс	4546.7	4555.0	8.3
Бусад үндсэн хөрөнгө	5906.4	6984.7	1078.3
Дуусаагүй барилга, байгууламж	723.9	723.9	
Ном	1358.3	1426.3	68.0
Программ хангамж	53.3	44.7	-8.6
Бусад биет бус хөрөнгө	9765.5	10289.8	524.3
Дүн	183003.1	197560.8	14557.7
<i>Үүнээс, байгууллагын төрлөөр</i>			
Төсөвт байгууллага	155679.8	164727.9	9048.1
Төсөл/ сан			
Төрийн сан			
ТӨҮГ болон ОНӨҮГ	27323.3	32832.9	5509.6
Дүн	183003.1	197560.8	14557.7

Эх сурвалж: Увс аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд үндсэн хөрөнгө данс төсвийн хөрөнгөөр бэлтгэсэн 2174.8 сая, балансаас балансад шилжүүлэн авсан 8647.1 сая, үнэ төлбөргүй хандиваар авсан 9243.4 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн, балансаас балансад шилжүүлсэн 8599.8 сая, акталсан 1236.8 сая төгрөгөөр хасагдсан байна.

Дуусаагүй барилга, байгууламжийн үлдэгдэл 723.9 сая төгрөг байгаа нь Наранбулаг, Өмнөговь, Улаангом сумдын Засаг даргын тамгын газар болон Улаангом тохижилт үйлчилгээ ОНТҮГ газарт бүртгэлтэй байна.

Аудитын илрүүлэлт:

Залруулга

- Шинэ Улаангом ОНӨААТҮГ 0.5 сая, Чандмань-Увс ХХК 4.0 сая, Улаангом сумын Ерөнхий боловсролын 3-р сургууль 4.6 сая, Улаангом сумын Ерөнхий боловсролын 4-р сургууль 2.9 сая, Зүүнговь сумын Ерөнхий боловсролын сургууль 0.4 сая, Сагил сумын Эрүүл мэндийн төв 0.3 сая, Зүүнхангай сумын Соёлын төв 1.0 сая, Тэс сумын Соёлын төв 1.0 сая, Завхан сумын Соёлын төв 1.1 сая, Давст сумын Засаг даргын тамгын газар 4.0 сая, Өлгий сумын Соёлын төв 1.0 сая, Хяргас сумын Соёлын төв 1.0 сая, нийт 2 компани, 9 төсвийн шууд захирагч, 1 сан 21.8 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг данс бүртгэлд тусгаагүй,
- Улаангом сумын Соёлын төв 1.0 сая, Өмнөговь сумын Засаг даргын тамгын газар 411.8 сая, Сагил сумын Соёлын төв 1.0 сая, Бөхмөрөн сумын Соёлын төв 1.1 сая, Хүүхдийн цэцэрлэг 2.2 сая, Зүүнхангай сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал 4.5 сая, Засаг даргын тамгын газар 177.6 сая, Давст сумын Соёлын төв 1.0 сая, Тариалан сумын Ерөнхий боловсролын сургууль 1.7 сая, Хархираа бага сургууль 0.4 сая, Соёлын төв 1.1 сая, Ховд сумын Соёлын төв 1.2 сая, Өмнөговь сумын Соёлын төв 1.0 сая, Зүүнхангай сумын

- Хүүхдийн цэцэрлэг 6.8 сая, Эрүүл мэндийн төв 21.3 сая, нийт 15 төсвийн шууд захирагч 633.7 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг данс бүртгэлд буруу дүнгээр бүртгэсэн,
- Улаангом сумын Засаг даргын тамгын газар авто зогсоол, худгийн 160.7 сая төгрөгийн дахин үнэлгээг буруу илэрхийлсэн,
 - Бөхмөрөн сумын Хүн эмнэлэг 17.3 сая, Зүүнхангай сумын Цэцэрлэг 3.5 сая, Зүүнговь сумын Соёлын төв 4.0 сая, Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газар 40.1 сая, нийт 4 төсвийн шууд захирагч үндсэн хөрөнгийн элэгдлийг 64.9 сая төгрөгөөр дутуу, Тариалан сумын Цэцэрлэг 201.2 сая төгрөгөөр илүү илэрхийлсэн,
 - Увс аймгийн Эрүүл мэндийн газрын Эмийн эргэлтийн сангийн тайланд нэгтгэгдсэн Завхан сумын эмийн эргэлтийн сангийн урьд онд 0.4 сая төгрөгөөр худалдан авсан программын үнийг тайлант онд худалдан авснаар мөнгөн гүйлгээний тайланд тусгасан байсныг тус тус залруулга хийлгэсэн.

Зөвлөмж

- Улаангом сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал худалдан авах ажиллагааны шууд худалдан авч болох төсөвт өртгийн дээд хязгаар 10.0 сая төгрөг байхаар заасныг зөрчин 17.7 сая төгрөгөөр тоног төхөөрөмж, аймгийн Номын сан 19.0 сая төгрөгөөр ном шууд худалдан авалт хийсэнд зөвлөмж өглөө.

Албан шаардлага

- Тэс сумын Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр хийгдсэн Соёлын төвийн тайзны хөшиг, тайзны хаалт, теле хяналтын төхөөрөмж, нийт 21.3 сая төгрөгийн хөрөнгийг данс бүртгэлд тусгаагүй,
- Өмнөговь сумын Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх 16.2 сая төгрөгийн ажлуудыг гэрээний хугацаанд гүйцэтгээгүй, худалдан авах гэрээнд техникийн тодорхойлолт байхгүй, бараа материалын ширхэг, нэр төрлийг тусгаагүй байхад ажлын гүйцэтгэлийг үнэлж, үе шаттайгаар санхүүжүүлэхгүйгээр гүйцэтгэгч талуудад санхүүжилтийг бүрэн олгож, санхүүгийн тайланд авлагаар бүртгэсэн,
- Өмнөговь сумын Сум хөгжүүлэх сангийн хөрөнгөөр худалдан авсан 0.8 сая, Өндөрхангай сумын Сум хөгжүүлэх сангийн хөрөнгөөр худалдан авсан 0.7 сая, нийт 1.5 сая төгрөгийн мэдээллийн сангийн хяналтын программыг данс бүртгэлд тусгаагүй,
- Цагаанхайрхан сумын Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр хийгдсэн 9.9 сая төгрөгийн халуун усны шугамыг данс бүртгэлд тусгаагүй,
- “Чандмань-Увс” ХХК 2020 оны зардлын төлөвлөгөөндөө тусгаадаагүй 6.0 сая төгрөгийн хөрөнгө бэлтгэсэн байсанд тус тус зөрчил арилгуулах албан шаардлага өглөө.

3.5.9 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн эхний үлдэгдэл 5603.5 сая, эцсийн үлдэгдэл 8182.7 сая төгрөг болж, 2579.2 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 10 Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл

/сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өссөн+ Буурсан -	Дүнд эзлэх хувь
<i>Богино хугацаат өр төлбөр дүн</i>	4657.9	7237.1	2579.2	88.0
Өглөг	29.1	33.9	4.8	
Бусад өглөг	4535.6	7173.3	2637.7	
Урьдчилж орсон орлого	93.2	29.9	-63.3	

Урт хугацаат өр төлбөр дүн	945.6	945.6		12.0
Урт хугацаат зээл	945.6	945.6		
Нийт дүн	5603.5	8182.7	2579.2	100.0
Үүнээс, байгууллагын төрлөөр				
Төсөвт байгууллага	437.5	343.4	-94.1	4.2
Төсөл, сан	3029.7	5759.1	2729.4	70.4
Төрийн сан	209.2	145.6	-63.6	1.8
ТӨҮГ болон ОНӨҮГ	1927.1	1934.6	7.5	23.6
ДҮН	5603.5	8182.7	2579.2	100.0

Эх сурвалж: Увс аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Богино хугацаат өр төлбөрийн үлдэгдэлд 5677.3 сая төгрөгийн барьцаа, төсөвт байгууллагуудын 1460.9 сая, ТӨҮГ-ын 98.9 сая төгрөгийн өр байна.

Барьцаа дансанд улсын болон орон нутгийн хөрөнгө оруулалт, төсөл арга хэмжээний хийгдэж байгаа дуусаагүй ажлын 2456.8 сая төгрөгийн санхүүжилтийг аймгийн Засаг даргын 2020 оны 12 сарын 31-ний өдрийн А/1027 дугаар захирамжийн дагуу байршуулсан байна.

Урт хугацаат өр төлбөрийн үлдэгдэл 945.6 сая төгрөг нь “Чандмань Увс” ХХК-ийн нийтийн аж ахуйн салбарыг хөгжүүлэх төслийн хүрээнд АХБ-аас авсан дамжуулан зээлдүүлэх зээлийн өр байна.

Аудитын илрүүлэлт:

Залруулга

- “Шинэ- Улаангом” ОНӨААТҮГ НДШ, цалингийн ашгаас үүссэн 1.2 сая, НӨАТ-ын 9.5 сая төгрөгийн өглөгийг дутуу тайлагнасан,
- Давст сумын Эрүүл мэндийн төв 3.0 сая, Зүүнговь сумын Ерөнхий боловсролын сургууль 0.1 сая, аймгийн Санхүү хяналт, аудитын алба 0.3 сая, Давст сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал 0.4 сая, Сагил сумын Засаг даргын тамгын газар 0.2 сая, Зүүнхангай сумын Хүүхдийн цэцэрлэг 0.9 сая, Зүүнхангай сумын Эрүүл мэндийн төв 0.1 сая, Ерөнхий боловсролын сургууль 0.5 сая, Тэс сумын Таван улиас багийн бага сургууль 1.6 сая, Өлгий сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал 0.4 сая, Өндөрхангай сумын Цэцэрлэг 2.2 сая, нийт 11 төсвийн шууд захирагч 9.7 сая төгрөгийн өглөг данс бүртгэлд тусгаагүй байсанд тус тус залруулга хийлгэлээ.

3.5.10 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эхний үлдэгдэл 205456.1 сая, эцсийн үлдэгдэл 230885.8 сая төгрөг болж, 25429.7 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 11. ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХУВЬ ОРОЛЦОО

/САЯ ТӨГРӨГ/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт/+, бууралт /-/	Дүнд эзлэх хувь
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	63169.1	63567.3	398.2	27.0
Өмч /төрийн/ /ТӨҮГ/	21708.7	29247.7	7539.0	12.0
Өмч /хувийн/ /ТӨҮГ/				
Өмч /хувьцаат/ /ТӨҮГ/				
Нэмж төлөгдсөн капитал /ТӨҮГ/				

Эздийн өмчийн бусад хэсэг /ТӨҮГ/	1680.4	1691.3	10.9	3.0
Хуримтлагдсан үр дүн	71054.0	87959.7	16905.7	38.0
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	47843.8	48419.8	576.0	20.0
Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү				
Бодлогын өөрчлөлт алдааны залруулга				
Дүн	205456.1	230885.8	25429.7	100.0
Үүнээс, байгууллагын төрлөөр				
Төсөвт байгууллага	174254.9	193017.2	18762.3	83.6
Төсөл, сан	1436.7	1397.9	-38.8	0.6
Төрийн сан	2918.2	3966.0	1047.8	1.7
ТӨҮГ болон ОНӨҮГ	26846.3	32504.7	5658.4	14.1
Дүн	205456.1	230885.8	25429.7	100,0

Эх сурвалж: Увс аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны үлдэгдэл 63567.3 сая төгрөг болж 398.2 сая төгрөгөөр өссөн аймгийн Хөгжимт жүжгийн театр, Өндөрхангай сумын Засаг даргын тамгын газар, Ерөнхий боловсролын сургуулийн хөрөнгийн өсөлтөөс голлон шалтгаалжээ. Үүнд: Төрийн өмчийн дансны үлдэгдэл 29247.7 сая төгрөг болж 7539.0 сая төгрөгөөр өссөн нь “Чандмань Увс” ХХК 2562.4 сая, “Улаангом тохижилт үйлчилгээ” ОНТҮГ 4976.6 сая төгрөгөөр өмчийн дүнг нэмэгдүүлсэнтэй холбоотой байна.

Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл дансны үлдэгдэл 48419.8 сая төгрөг болж 576.0 сая төгрөгөөр өссөн нь төсөвт болон орон нутгийн өмчит байгууллагын хөрөнгийг дахин үнэлж, бүртгэснээс шалтгаалжээ.

Эздийн өмчийн бусад хэсэг дансны үлдэгдэл 1691.3 сая төгрөг болж 10.9 сая төгрөгөөр өссөн нь Чандмань Увс ХХК-ийн өсөлтөөс шалтгаалжээ.

Хуримтлагдсан үр дүн 87959.7 сая төгрөг болж 16905.7 сая төгрөгөөр өссөн нь нэгтгэлд хамрагдсан байгууллага, сангуудын тайлант оны үйл ажиллагааны үр дүнгээс шалтгаалжээ.

3.5.11 Орлогын данстай холбоотой аудитын илрүүлэлт:

Залруулга

- “Чандмань- Увс” ХХК санхүүгийн тайланд дахь орлогыг 9.7 сая төгрөгөөр бууруулан тайлагнасан,
- “Шинэ-Улаангом” ОНӨААТҮГ санхүүгийн тайланд дахь орлогыг 3.2 сая төгрөгөөр бууруулан тайлагнасан,
- Аймгийн Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газар үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлогыг 13.5 сая төгрөгийг илүү тайлагнасан,
- Өлгий сумын Соёлын төв нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжүүлсэн 0.04 сая төгрөгийн тэтгэмжийн орлогыг үр дүнгийн тайланд тусгасан байсныг тус тус залруулсан.

Төлбөрийн акт

- Завхан сумын Онцгой комисст 2020 онд Ковид-19 цар тахалтай холбоотой ард иргэд, аж ахуйн нэгж, төрийн байгууллагаас 1.9 сая төгрөгийн хандив бэлэн мөнгөөр ирснийг төрийн сангийн дансанд төвлөрүүлээгүй байсанд төлбөрийн акт тогтоосон.

Албан шаардлага

Тайлант онд дэлхий нийтэд тархаад буй цар тахлын хор уршгийг арилгах, хойшлуулшгүй сэргээн босгох үйл ажиллагаанд зориулж иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагаас хандивласан Өмнөговь сумын ЗДТГ 1.7 сая, Хяргас сумын ЗДТГ 2.9 сая, Цагаанхайрхан сумын ЗДТГ 1.2 сая, Наранбулаг сумын ЗДТГ 2.9 сая, Өлгий сумын ЗДТГ 4.2 сая, нийт 13.2 сая төгрөгийн бэлэн мөнгөний тусламжийг бүртгэлд тусгаагүй Төрийн сангийн хяналтгүйгээр зарцуулсанд зөрчил арилгуулах албан шаардлага өглөө.

3.5.12 Зардлын данстай холбоотой аудитын илрүүлэлт:

Залруулга

- “Шинэ- Улаангом” ОНӨААТҮГ санхүүгийн тайланд дахь зардлыг 3.2 сая төгрөгөөр бууруулан тайлагнасан,
- Өндөрхангай сумын Ерөнхий боловсролын сургууль нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардлыг 0.1 сая, цалингийн зардлыг 1.0 сая, нийт 1.1 сая төгрөгөөр дутуу илэрхийлсэн,
- Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйл “Нягтлан бодох бүртгэлийн суурь” 5.1 дэх хэсэгт “Аж ахуй нэгж, байгууллага нягтлан бодох бүртгэлээ аккрузал сууриар хөтөлнө” гэж заасныг зөрчин Үр дүнгийн тайлангийн зардлыг 3.0 сая төгрөгөөр илүү илэрхийлсэн,
- Наранбулаг сумын Цэцэрлэг үр дүнгийн тайлангийн хоолны зардлыг 0.03 сая төгрөгөөр илүү, цалингаас суутгасан манхны үнэ 1.5 сая төгрөгөөр цалингийн зардлыг дутуу илэрхийлсэн,
- Наранбулаг сумын Ерөнхий боловсролын сургууль үр дүнгийн тайлангийн цалингийн зардлыг 1.5 сая төгрөгөөр илүү илэрхийлсэн байсан,
- Увс аймгийн Эрүүл мэндийн газрын Эмийн эргэлтийн сангийн тайланд банкны үйлчилгээний зардал 0.02 сая төгрөгийг мөнгөн гүйлгээ дансанд тусгаагүй байсныг тус тус залруулга хийлгэсэн.

Зөвлөмж

- Засгийн газрын 2019 оны 1 дүгээр сарын 9-ний өдрийн 5 дугаар тогтоолын 3-р хавсралтаар баталсан "Төрийн албан хаагчид мөнгөн урамшуулал олгох журам"-ын 2.3 дахь хэсэгт "Энэхүү журмын 2.1-д заасан нөхцөлийг хангасан төрийн албан хаагчид улирлын ажлын үр дүнгийн мөнгөн урамшуулал олгох шийдвэрийг энэ журмын 1.2-т заасан тухайн төрийн байгууллагын эрх бүхий албан тушаалтан гаргана" гэж заасныг зөрчин Наранбулаг сумын Ерөнхий боловсролын сургууль, Тариалан сумын Хүүхдийн цэцэрлэг болон Улаангом сумын 1, 2, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 12 дугаар цэцэрлэгүүдийн эрхлэгч нарт эрх бүхий албан тушаалтны шийдвэргүйгээр нийт 5.3 сая төгрөгийн урамшуулал олгосон,
- Батлагдсан бүтэц орон тоог хэтрүүлэн ажиллаж Улаангом сумын Ерөнхий боловсролын 4-р сургууль 10.4 сая, Завхан сумын Засаг даргын Тамгын газар 2.9 сая төгрөгийг төсвөөс зарцуулсан,
- Малчин сумын Цэцэрлэг нь батлагдсан бүтэц орон тоонд байхгүй ажлыг хавсруулан гүйцэтгүүлж 2.4 сая төгрөг зарцуулсан,
- Сагил сумын Байгаль хамгаалах сангаас хөрөнгө зарцуулах зориулалтыг зөрчиж 0.5 сая төгрөгийг Ковид-19 цар тахлын үеийн өндөржүүлсэн бэлэн байдлын үед постод ажилласан албан хаагчдын хоолны зардалд зарцуулсан,
- Аймгийн Засаг даргын тамгын газар зарим албан томилолтын хуудсанд очиж ажилласан газраар ажилласан хоногийг таглуулаагүй, буцаж ирэхэд нь томилсон эрх бүхий албан тушаалтан томилолт тооцон олгох хоногийг таглаагүй, гарын үсэг зурж албажуулаагүй, цохолт хийгээгүй,
- Увс аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал анхан шатны баримтын бүрдэл дутуу ажил гүйлгээг бүртгэлд тусгасан, зардлыг эдийн засгийн ангиллын дагуу зарцуулаагүй,

- Өндөрхангай сумын Засаг даргын Тамгын газар нь Тээвэр шатахууны зардлаас Улаанбаатар хотод албан томилолтоор ажилласан ажилтны замын зардалд 0.1 сая төгрөгийг олгосонд тус тус зөрчил арилгуулах зөвлөмж өгсөн.

Төлбөрийн акт

- Бөхмөрөн сум Орон нутгийн хөгжлийн сангийн төсвийн хөрөнгөөр авто зогсоол, гэрэлтүүлэг хийх ажлын зураг төсвийн санхүүжилтийг гэрээний үнийн дүнгээс 1.6 сая төгрөгөөр илүү олгосон,
- Эрх бүхий албан тушаалтны шийдвэргүйгээр Улаангом сумын 3-р цэцэрлэгийн эрхлэгч 0.4 сая, Тариалан сумын Ерөнхий боловсролын 2-р сургуулийн захирал 0.1 сая, нийт 0.5 сая төгрөгийн урамшууллыг өөртөө шийдвэр гарган авсан,
- Улаангом сумын Ерөнхий боловсролын 3 дугаар сургуулийн нягтлан бодогч цалин хөлсийг зөрүүтэй тооцож 3 ажилтанд 0.4 сая төгрөгийг илүү олгосон,
- Хувь хүний орлогын албан татвар суутгахдаа хөнгөлөлтийг хэтрүүлэн тооцож Өндөрхангай сум дахь Сум дундын ойн ангийн нягтлан бодогч С.Сарангэрэлээс 0.2 сая, Өндөрхангай сумын Цэцэрлэгийн нягтлан бодогч Д.Соёлмаагаас 0.2 сая, нийт 0.4 сая төгрөг дутуу суутгаж авсан,
- Сахилгын шийтгэлгүйд тооцох хугацаа дуусаагүй байхад Ховд сумын ЗДТГ 3 ажилтанд 0.5 сая, Сагил сумын ЗДТГ 1 ажилтанд 0.3 сая, Зүүнхангай сумын Соёлын төв 1 ажилтанд 0.4 сая, нийт 1.2 сая төгрөгийн үр дүнгийн урамшуулал илүү олгосон,
- Завхан сумын Засаг даргын тамгын газрын 2020 оны 01 дүгээр сарын 27-ны А/06 дугаар тушаалаар үйлчлэгч У.Номиндэлгэрийн албан тушаалын цалинг 467374 төгрөгөөр тогтоох байсныг 487695 төгрөгөөр тогтоож 1-6 сар хүртэл цалин олгосон байна. Илүү олгосон цалинг 7-р сарын цалингаас суутгахдаа 0.1 сая төгрөгийг илүү суутгаж авсан,
- Засгийн газрын 2019 оны 5 дугаар тогтоолыг зөрчин Цагаанхайрхан сумын Цэцэрлэг нягтлан бодогч Б.Лхамсүрэнд 2, 3, 4 дүгээр улиралд 1.2 сая, 10, 12 дугаар сард ур чадварын нэмэгдэл 0.4 сая, нийт 1.5 сая, Зүүнхангай сумын Цэцэрлэг сургуулийн нягтлан бодогч Э.Анхбаярт 1 дүгээр улиралд 0.3 сая, О.Энхбаярт 3, 4 дүгээр улиралд 0.6 сая, нийт 0.9 сая, Өндөрхангай сумын Цэцэрлэгийн эрхлэгч Г.Эрдэнэцэцэгт 2-р улирлын урамшуулал 30 хувиар тооцон олгохоор захирамж гарсан байхад 50 хувиар тооцон 0.2 сая, нягтлан бодогч Д.Соёлмаад 2, 3, 4 дүгээр улирлын урамшуулалд 0.7 сая, нийт 0.9 сая, Малчин сумын Цэцэрлэг нягтлан бодогч Ж.Чулуунцэцэгт 2, 4 дүгээр улиралд 0.6 сая, нийт 4.0 сая төгрөгийн үр дүнгийн урамшуулал илүү олгосон,
- Аймгийн Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газар нь 2020 оны 7 дугаар сард 21 албан хаагчийн ээлжийн амралтын нэг өдөрт ногдох цалинг тооцохдоо 10 сарын цалингийн дунджаас тооцож 0.3 сая төгрөгийн ээлжийн амралтын цалинг дутуу олгосон,
- Өлгий сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх зардлаас 3.6 сая, шатах тослох материалын зардлаас 911 литр буюу 1.5 сая, нийт 5.1 сая төгрөгийг үндэслэх анхан шатны баримтгүй зарцуулсан,
- Гэр бүл, хүүхэд залуучуудын хөгжлийн газар нягтлан бодогчоор ажиллаж байсан Э.Гантөгс нь 1-ээс 9 дүгээр сарын цалинг 0.4 сая төгрөгөөр илүү тооцсон, цалингийн урьдчилгаанд олгосон 0.2 сая төгрөгийг суутгаагүй, нийт 0.6 сая төгрөгийг тус тус төлүүлэхээр төлбөрийн акт тогтоолоо.

Албан шаардлага

- Газрын харилцаа барилга, хот байгуулалтын газар нь батлагдсан орон тоог 2-оор хэтрүүлэн төсвийн хөрөнгөөс 17.8 сая төгрөг зарцуулсан,
- Наранбулаг сумын Засаг даргын Тамгын газар нь цар тахалтай холбоотойгоор сумын төвд эргүүл, постод ажилласан төрийн албан хаагчдад гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх зардлаас 1.2 сая төгрөгийн урамшуулал олгосон,
- Өлгий сумын Засаг даргын Тамгын газар эрх бүхий албан тушаалтны шийдвэргүйгээр гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх зардлаас 1.5 сая төгрөг зарцуулсан,

- Тэс сумын Ерөнхий боловсролын 1, 2 дугаар сургууль эрх бүхий албан тушаалтны шийдвэргүйгээр улирлын үр дүнгийн урамшуулалд 1.1 сая төгрөг олгосон,
- Түргэн сумын Ерөнхий боловсролын сургууль Увс аймаг дахь Сум дундын иргэний хэргийн анхан шатны шүүхийн шүүгчийн 2018 оны 12 дугаар сарын 5-ны өдрийн 2962 дугаар захирамжаар С.Батсүхийн ажиллаагүй үеийн Нийгмийн даатгалын шимтгэл 0.8 сая төгрөг төсвөөс төлж, төрийг хохироосон,
- Наранбулаг сумын Ерөнхий боловсролын сургууль Увс аймаг дахь Сум дундын иргэний хэргийн анхан шатны шүүхийн шүүгчийн 2019 оны 10 дугаар сарын 4-ний өдрийн 398 дугаар захирамжаар Б.Алтанзулын ажиллаагүй үеийн цалин 9.8 сая, тэмдэгтийн хураамжийн зардалд 0.4 сая, нийт 10.2 сая төгрөг төсвөөс төлж, төрийг хохироосон байгаа тул аймгийн Санхүүгийн хяналт, аудитын албанд албан шаардлага хүргүүлсэн,
- Цагаанхайрхан сумын Цэцэрлэг хүнс тэжээлийн дутагдалд орох эрсдэлтэй хүүхдэд 1.8 сая төгрөгийн хүнсний бүтээгдэхүүнийг олгосон анхан шатны баримтын бүрдэл хангалтгүй,
- Чандмань Увс ХХК нь Улаанбаатар хотоос томилолтоор ирж ажилласан хүмүүсийн буудлын төлбөрт 0.9 сая төгрөгийг зарцуулсан байсанд тус тус зөрчил арилгуулах албан шаардлага өгсөн.

3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Орон нутгийн төсвийн орлого бүрдүүлэлт

Аймгийн ИТХ-ын 2020 оны орон нутгийн төсөв батлах тухай 2020 оны 11/2 дугаар тогтоолд зааснаар Увс аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагч тайлант онд 9857.9 сая төгрөгийн орлого орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэхээр батлагдсанаас гүйцэтгэлээр 10794.2 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлж, төлөвлөгөөг 109.5 хувиар биелүүлсэн байна.

Хүснэгт 12. Төвлөрүүлэх орлого

/сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	зөрүү	хувь
ТАТВАРЫН ОРЛОГО	9857.9	10794.2	936.3	109.5
Орлогын албан татвар	7856.4	8537.0	680.6	108.66
Хувь хүний орлогын албан татвар	8441.0	9121.6	680.6	108.06
Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	6250.0	6497.2	247.2	103.96
Үйл ажиллагааны орлого	160.0	159.1	-0.9	99.44
Хөрөнгийн орлого	1450.0	1358.6	-91.4	93.7
Хөрөнгө борлуулсны орлого	80.0	130.3	50.3	162.88
Шууд бус орлого	501.0	976.3	475.3	194.87
Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-584.6	-584.6	0.0	100.0
Хөрөнгийн албан татвар	867.0	811.4	-55.6	93.59
Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	461.0	413.10	-47.9	89.61
Бууны албан татвар	46.0	40.70	-5.3	88.48
Авто тээврийн болон өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	360.0	357.6	-2.4	99.33

Бусад татвар, төлбөр, хураамж	1134.5	1445.8	311.3	127.44
Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	427.0	446.6	19.6	104.59
Улсын тэмдэгтийн хураамж	210.0	185.7	-24.3	88.43
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	42.0	82.7	40.7	196.9
Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	175.0	174.1	-0.9	99.49
Бусад татвар		4.1	4.1	
Газрын төлбөр	590.0	860.5	270.5	145.85
Газрын төлбөр	400.0	860.3	460.3	215.08
Дуудлага худалдаа	190.0		-190.0	0.0
Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	117.5	128.2	10.7	109.11
Ойн нөөц ашигласны төлбөр	72.0	73.5	1.5	102.08
Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	13.0	12.2	-0.8	93.85
Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	32.5	42.5	10.0	130.77
Бусад татвар		10.6	10.6	
Бусад татвар		10.6	10.6	
ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	5530.1	1781.9	3,748.2	32.22
Нийтлэг татварын бус орлого	5461.1	1719.3	3,741.8	31.48
Хүүгийн орлого		55.3	55.3	
Торгуулийн орлого	55.0	876.7	821.7	1594.0
Бусад орлого	637.6	787.3	149.7	123.48
Хөрөнгийн орлого	69.0	62.5	-6.5	90.58
Төрийн болон орон нутгийн өмчид бүртгэлтэй хөрөнгө борлуулсны орлого	69.0	62.5	-6.5	90.58

Орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх орлого 936.3 сая төгрөгөөр давсан нь хувь хүний орлогын албан татвар, цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрхлэлтийн орлого, хөрөнгө борлуулсны орлого, бусад татвар, төлбөр, хураамж, түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр, газрын төлбөр, бусад орлого, шууд бус орлогын татвар болон торгуулийн орлого зэрэг орлогын төлөвлөгөөг давуулан биелүүлснээс шалтгаалсан байна.

Төсвийн төлөвлөлт

Тус ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 94689.6 сая төгрөгөөр, нийт зарлагыг 94689.6 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, Сангийн яаманд хүргүүлсэн хүргүүлсэн байна.

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн хүргүүлсэн төсвийн төслөөс 2285.2 сая төгрөгөөр өсгөж аймгийн ИТХ-ын 2019 оны 12 дугаар сарын 3-ны өдрийн 10/04 дугаар тогтоолоор аймгийн 2020 оны төсвийн санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 96974.8 сая төгрөгөөр баталсан байна. Үүнд 2020 оны 9 дүгээр сарын 2-ны өдрийн 11/02 дугаар тогтоолоор тодотгол хийж 96182.2 сая төгрөг болгон өөрчилсөн байна.

Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд Увс аймгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн хэрэгжүүлэх 23 хөтөлбөрт зориулан 96182.2 сая төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 77957.0 сая төгрөгийг урсгал зардалд, 16249.6 сая төгрөгийг хөрөнгийн зардалд, 1975.6 сая төгрөгийг эргэж төлөгдөх зээлд зарцуулахаар батлагджээ.

Нийт зардлын 55766.3 сая төгрөгийг улсын, 35261.4 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 386.0 сая төгрөгийг Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас, 4768.5 сая төгрөгийг үндсэн болох туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 51915.8 сая төгрөгийг, орон нутгийн төсвөөс 35907.0 сая төгрөгийг, Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 344.5 сая төгрөг, нийт 88167.3 сая төгрөгийн санхүүжилтийг олгосон байна. Мөн үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 1397.5 сая төгрөг бүрдүүлжээ.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 89456.5 сая төгрөг буюу 93 хувьтай байгаа нь дэлхий нийтийг хамарсан ковид-19 цар тахалтай холбоотой Монгол улсын Загийн газрын шийдвэрээр төсөвт байгууллагуудыг хэмнэлтийн горимд шилжин ажилласантай холбоотой байна. Үүнд:

Урсгал зардлын гүйцэтгэлийн материаллаг дүнтэй зардлуудын илүү дутуу зарцуулсан шалтгаануудыг бичих

Урсгал санхүүжилтээс дутуу зарцуулсан 3820.0 сая төгрөгийг улсын болоод орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Хандив тусламжаар 126.6 сая, Засгийн газрын нөөц сан /Засаг даргын нөөц хөрөнгө/-өөс 2092.1 сая, дээд шатны төсвийн захирагчаас 2930.2 сая, үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого 980.6 сая, нийт 6129.6 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлжээ.

Үүнээс урсгал зардалд 4027.9 сая, хөрөнгийн зардалд 1863.1 сая төгрөгийг зарцуулж, үлдэгдэл 214.1 сая төгрөгийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлж, арилжааны банк дахь нэмэлт санхүүжилтийн дансанд Улаангом сумын 4 өрхийн Эрүүл мэндийн төв нийт 24.5 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй гарсан байна.

3.7 Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн нэгтгэсэн 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд хамрагдсан 33 төсвийн захирагч нийт 5107 мэдээлэл оруулахаас 5060 мэдээллийг бүтэн жил, хагас жил, улирал болон тухай бүр байршуулсан байна. Ингэхдээ 3995 мэдээллийг хугацаандаа, 1065 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан байна. Зарим мэдээллийг байршуулаагүй байгааг нь хуулийн хугацаа болоогүй байна.

Байршуулаагүй мэдээлэл нь:

- Жил эцсийн санхүүгийн тайлан
- Санхүүгийн тайланд аудит хийсэн дүгнэлт

Нийт байршуулсан мэдээллийн гүйцэтгэлийн дундаж 99.08 хувьтай байна. Дээрх нэгтгэл хамрагдсан төсвийн захирагч нарын жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд аудит хийх явцад холбогдох зөрчилд албан шаардлага, зөвлөмж өгсөн болно.

Мөн нэгтгэлд хамрагдсан Засгийн газрын болон орон нутгийн тусгай сан, төсөл, хөтөлбөр, тендер худалдан авалт, орон нутгийн орлогын төлөвлөгөө гүйцэтгэл, төсвийн

мэдээлэл зэргийг аймгийн ЗДТГ-ын Санхүү, төрийн сангийн хэлтсээс тухай бүр байршуулан ажигласан байна.

Аудитын илрүүлэлт:

Зөвлөмж

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ыг хэрэгжүүлэн ажиллаагүй нийт 3072.4 сая төгрөгийн мэдээллийг шилэн дансны цахим хуудсанд хугацаа хоцроож байршуулсан дараах байгууллагуудад зөвлөмж өгсөн.

Үүнд:

- Тэс сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч 115.3 сая төгрөг
- Ховд сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч 52.4 сая төгрөг
- Тэс сумын Таван тэсийн илч ОНӨААН 353.1 сая төгрөг
- Улаангом сумын Соёлын төв 91.7 сая төгрөг
- Өндөрхангай сумын Ахлах сургууль 308.5 сая төгрөг
- Өндөрхангай сумын Соёлын төв 28.9 сая төгрөг
- Тэс сумын Таван улиасны эмнэлэг 115.9 сая төгрөг
- Тэс сумын Хар үзүүрийн эмнэлэг 106.4 сая төгрөг
- Тэс сумын Хүүхдийн цэцэрлэг 102.7 сая төгрөг
- Тэс сумын Эрүүл мэндийн төв 214.1 сая төгрөг
- Зүүнговь сумын Засаг даргын Тамгын газар 15.4 сая төгрөг
- Зүүнговь сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал 1.1 сая төгрөг
- Орон нутгийн Өмчийн газар 122.3 сая төгрөг
- Завхан сумын Засаг даргын Тамгын газар 42.4 сая төгрөг
- Баруунтуруун сумын Хүүхдийн цэцэрлэг 72.1 сая төгрөг
- Өмнөговь сумын Соёлын төв 98.3 сая төгрөг
- Баруунтуруун сумын Ерөнхий боловсролын сургууль 461.9 сая төгрөг
- Тэс сумын Ерөнхий боловсролын сургууль 409.6 сая төгрөг
- Тэс сумын Таван улиасны бага сургууль 71.4 сая төгрөг
- Тэс сумын Хар үзүүрийн бага сургууль 74.7 сая төгрөг
- Тэс сумын Соёлын төв 110.7 сая төгрөг
- Наранбулаг сумын Соёлын төв 103.5 сая төгрөг
- Өлгий сумын Засаг даргын тамгын газар 0 сая төгрөг
- Өлгий сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал 0 сая төгрөг

Албан шаардлага

- Санхүүгийн хяналт, аудитын алба шилэн дансны цахим хуудсанд таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий 31.2 сая төгрөгийн гүйлгээг шийдвэрийн хамт байршуулаагүй, 50 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн,
- Хяргас сумын Эрүүл мэндийн төв шилэн дансны цахим хуудсанд мэдээлэх ёстой 566.5 сая төгрөгийн мэдээллийг хугацаандаа мэдээлсэн боловч үнэн зөв байршуулаагүй мөнгөн дүнгийн утгыг 0 төгрөгөөр мэдээлсэн,
- Бөхмөрөн сумын Соёлын төв батлагдсан бүтэц орон тооны мэдээлэл, цалингаас бусад таван сая төгрөг дээш мөнгөн дүнтэй гүйлгээнээс 89.7 сая төгрөгийн 12 гүйлгээ байршуулаагүй,

- Малчин сумын ЗДТГ 2020 оны цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого буюу 365.5 сая төгрөгийн санхүүжилт, удирдлагын шийдвэрээр гарган зарцуулсан 40.4 сая төгрөгийн тушаал, шийдвэр байршуулаагүй,
- Малчин сумын ИТХ 52.9 сая төгрөгийн батлагдсан төсөв гүйцэтгэл, хэтрэлт хэмнэлтийн шалтгаан тайлбарын хамт мэдээлээгүй, тушаал шийдвэр гарган зарцуулсан 4.7 сая төгрөгийн мэдээлэл байршуулаагүй,
- Малчин сумын Сум дундын ойн анги батлагдсан төсөв гүйцэтгэл, хэтрэлт хэмнэлтийн шалтгаан тайлбарын хамт 46.3 сая, удирдлагын шийдвэр гарган зарцуулсан 1.5 сая төгрөгийн тушаал, шийдвэрийг шилэн дансны сайтад байршуулаагүй байсанд тус тус зөрчил арилгуулах албан шаардлага өгсөн.

3.8. ӨМНӨХ ЗӨВЛӨМЖИЙН ХЭРЭГЖИЛТИЙН ТАЛААРХ ТАЙЛБАР, ТОДРУУЛГА

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар төсвийн ерөнхийлөн захирагчид 34.5 сая төгрөгийн 1 зөвлөмж хүргүүлсэн байна. Зөвлөмжийн хэрэгжилтийг аймгийн ЗДТГ-ын Санхүү, төрийн сангийн хэлтсийн 2020 оны 9 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 7/1464 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

Хүснэгт 13 Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн зөвлөмжийн хэрэгжилт

/сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Биелэгдээгүй		Хэрэгжилтийн хувь
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	
Зөвлөмж	1	34.5	1	34.5			100
Нийт	1	34.5	1	34.5			100

3.9 Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд 19 Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч, харьяа 151 төсвийн байгууллага, 23 төрийн /орон нутгийн/ өмчит аж ахуйн нэгж, 58 тусгай сангийн нийт 251 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 170 тайланд дүгнэлт гаргаж, 75 тайланг түүвэрт хамруулж, 6 тайланд итгэл үзүүлсэн байна.

Аудитад хамрагдсан харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд “Зөрчилгүй” санал дүгнэлт авсан 159 байгууллага, “Хязгаарлалттай” санал дүгнэлт авсан 9 байгууллага, /Үүнд: аймгийн Газрын харилцаа барилга хот байгуулалтын газар, Зүүнхангай сумын цэцэрлэг, Өлгий сумын ЗДТГ, ИТХ, Өндөрхангай сумын Цэцэрлэг, Хяргас сумын ЭМТ, Цагаанхайрхан сумын Ерөнхий боловсролын сургууль, Улаангом сумын ИТХ, Ерөнхий боловсролын 4-р сургууль/, “Сөрөг” санал дүгнэлт авсан 2 байгууллага /Үүнд: Өлгий сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч, Өлгий сумын Эрүүл мэндийн төв/ байна. “Санал дүгнэлтээс татгалзсан” дүгнэлт өгсөн байгууллага байхгүй байна.

Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 18960.5 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлснээс 14453.7 сая төгрөгийн 107 алдааг аудитын явцад залруулж, 30.0 сая төгрөгийн 24 зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 1333.9 сая төгрөгийн 31 зөрчлийг арилгах албан шаардлага хүргүүлж, 3142.9 сая төгрөгийн зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 47 зөвлөмжийг хүргүүлжээ. Мөн хариуцлага тооцуулах 4 албан шаардлага хүргүүлсэн байна. /Алдаа, зөрчлийг хавсралт судалгаагаар харуулав/

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн залруулга

Увс аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд аудит хийхэд нэгтгэлд хамрагдсан харьяа байгууллагуудын аудит хийсэн санхүүгийн тайлангаас зөрүүтэй нэгтгэсэн дараах зөрчилд залруулга хийлгэсэн. Үүнд:

- Зүүнхангай сумын Сум хөгжүүлэх сангийн өөрийн орлого 0.5 сая төгрөгийг 0.1 сая төгрөгөөр буюу 0.4 сая төгрөгөөр дутуу бүртгэсэн байсныг ҮДТ, МГТ, ТГТ залруулга хийлгэсэн.
- Улаангом сумын Сум хөгжүүлэх сангийн 0.4 сая төгрөгийн орлогыг дутуу бүртгэсэн байсанд СБТ, ҮДТ, ӨӨТ залруулга хийлгэсэн.
- Бөхмөрөн сумын Засаг даргын тамгын газрын 5.1 сая төгрөгийн бусад хөрөнгийн зардлыг МГТ буруу бүртгэгдсэн байсныг залруулга хийлгэсэн.
- Бөхмөрөн сумын Соёлын төвийн 0.6 сая төгрөгийн бусад хөрөнгийн зардлыг МГТ буруу бүртгэгдсэн байсныг залруулга хийлгэсэн.
- Тэс сумын Хүн эмнэлэг Эрүүл мэндийн даатгалын санхүүжилт 3.7 сая төгрөгийг өөрийн орлогоор буруу тайлагнасан байсныг МГТ, ТГТ-д залруулга хийлгэсэн.
- Сангийн яамнаас ирүүлсэн шийдвэрээр Ерөнхий боловсролын сургууль болон Цэцэрлэгүүдийн хэмнэлтийн төвлөрүүлсэн 783.5 сая төгрөгийг санхүүжилт болон хоолны зардлыг бууруулж, төвлөрүүлсэн үлдэгдлийн өсгөх өөрчлөлтийг ҮДТ, МГТ, ТГТ-д хийлгэсэн.

Ерөнхийлөн захирагчид хүргүүлсэн акт, албан шаардлага

Увс аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар төлбөрийн акт, албан шаардлага гараагүй болно.

Увс аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар 736.3 сая төгрөгийн алдаа, зөрчилд өгсөн 1 зөвлөмжийг менежментийн захидалд дурдсан болно. Үүнд:

Барилга, хот байгуулалтын сайдын 2020 оны 30 дугаар тушаалын хавсралтаар баталсан “Барилгын төсөв зохиох дүрэм”-ийн 6.1-д “Захиалагчийн техникийн хяналтын зардлыг нэгдсэн төсвийн тооцооны 2-7 дугаар бүлгийн дүнгээс 2 хувиар тооцно. Нэгдсэн төсөв зохиогдоогүй нөхцөлд барилга угсралтын ажлын төсөвт өртгийн 2 хувиар тооцно” гэж заасны дагуу аймгийн Төрийн сан банкин дахь техник хяналтын 100150000370 тоот дансанд 2020 онд төвлөрүүлсэн техник хяналтын зардлын санхүүжилтийн 736.3 сая төгрөгийг аймгийн Засаг даргын 2019 оны 5 дугаар сарын 20-ны өдрийн А/311 дугаар захирамжийг үндэслэн 30 хувь буюу 220.9 сая төгрөгийг аймгийн ЗДТГ-ын нэмэлт санхүүжилтийн дансанд хөрөнгө оруулалт, бүтээн байгуулалтын ажлыг олон нийтэд хүргэх, мэдээлэл сурталчилгаа болон хөрөнгө оруулалт, бүтээн байгуулалтын ажилтай холбоотой бусад зардалд нэрээр, 70 хувь буюу 515.4 сая төгрөгийг аймгийн Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газрын нэмэлт санхүүжилтийн дансанд техник, хяналтын зардалд нэрээр хуваарилан шилжүүлсэн байна.

Аймгийн Засаг даргын тамгын газар болон Газрын харилцаа барилга хот байгуулалтын газарт техник хяналтын зардлыг хуваарилахдаа ямар нэгэн гэрээ байгуулахгүйгээр олгосон нь хяналт алдагдах, захиалагчийн хяналтын бус ажил үйлчилгээнд зарцуулах эрсдэл үүсгэсэн байна. Тухайлбал:

Аймгийн ЗДТГ нь багаж техник хэрэгсэл, тавилга, урсгал засвар, нэг удаагийн тэтгэмж, цалин, тээвэр шатахуун, бичиг хэрэг, шуудан холбоо интернэт, нормын хувцас, бага үнэтэй түргэн элэгдэх эд зүйл, дотоод албан томилолт, мэдээлэл технологийн үйлчилгээ, хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх, ном хэвлэл зэрэг зардалд зарцуулсан, Газрын харилцаа барилга хот байгуулалтын газар нь техник хяналт хийхтэй холбоотой зардлаас гадна Барилгын өргөтгөл, тоног төхөөрөмж, тавилга, урсгал засвар, бусдаар

гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээ, гэрээтийн цалин, нэг удаагийн тэтгэмж, тэтгэврийн даатгал, бага үнэтэй түргэн элэгдэх зардал, түлш халаалт зэрэгт зарцуулсан байна. Мөн зарцуулаагүй үлдэгдэл 101.1 сая төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

Шийдвэрлэсэн: Зөвлөмж өгөх.

3.10 Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал

1. Авлагын үлдэгдэлд олон жилийн насжилттай 90.5 сая төгрөгийн хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгж, иргэдэд олгосон зээлийн авлага байна. Тухайн авлагыг барагдуулах, найдваргүй авлага болсон бол хууль, тогтоомж, стандартын дагуу данс бүртгэлээс хасахад анхаарч ажиллах.
2. Шилэн дансны тухай хуулийн дагуу аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн нэгтгэл хамрагдсан байгууллагууд байршуулах мэдээллээс 1065 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан байна. Цаашид шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтэд тавих хяналтыг сайжруулж ажиллах нь зүйтэй.

4. МЕНЕЖМЕНТИЙН ЗАХИДАЛ

Менежментийн захидалд цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлоор нь эрэмбэлэн үзүүлэв. Үүнд:

4.1 Зардлын данстай холбоотой асуудал

4.1.1 Илрүүлэлт: Төсвийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.36 дахь заалтад “Төсвийн ерөнхийлөн захирагч” гэж өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээний төсвийг төлөвлөх, батлагдсан төсвийг хууль тогтоомжийн дагуу хуваарилах, хяналт тавих, захиран зарцуулах, гүйцэтгэлийг тайлагнах эрх бүхий этгээдийг”, 14.2.3 дахь заалтад “Өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд төсвийг үр ашигтай удирдах, гүйцэтгэлийг хангах”, 14.4 дэх хэсэгт “Төсвийн ерөнхийлөн захирагч нь төсөв хуваарилах, зарцуулахтай холбогдсон бүрэн эрхээ төсвийн төвлөрүүлэн захирагч, эсхүл харьяалах төсвийн шууд захирагчид шилжүүлж болох бөгөөд ийнхүү шилжүүлсэн нь түүнийг хариуцлагаас чөлөөлөх үндэслэл болохгүй”, Мөн Засгийн газрын 2017 оны 170 дугаар тогтоолын хавсралтаар батлагдсан “Барилгын ажлын захиалагчийн дүрэм”-ийн 2.7-д “Захиалагчийн санхүүжилтийн эх үүсвэр нь барилга байгууламжийн төсөвт өртөгт тусгагдсан байх бөгөөд зардлыг зориулалтын дагуу зарцуулна”, Засгийн газрын 2017 оны 170 дугаар тогтоолын хавсралтаар батлагдсан “Барилгын ажлын захиалагчийн дүрэм”-ийн 2.8-д “Захиалагч Барилгын тухай хуулийн 37.1.4-т заасан барилгын үе шатны ажилд тавих хяналтыг хэрэгжүүлэхдээ захиалагчийн техникийн хяналт хэрэгжүүлэх эрх бүхий этгээдийг томилон ажиллуулна”, 2.9-д “Улсын болон орон нутгийн төсөв, гадаадын зээл, тусламжийн хөрөнгөөр орон нутагт баригдах барилга байгууламжийн хяналтыг тухайн аймаг, нийслэлийн газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын асуудал хариуцсан нэгжээр гэрээний үндсэн дээр төлөөлүүлэн гүйцэтгүүлж болно” гэж заасны зөрчсөн байна. Үүнд:

Барилга, хот байгуулалтын сайдын 2020 оны 30 дугаар тушаалын хавсралтаар баталсан “Барилгын төсөв зохиох дүрэм”-ийн 6.1-д “Захиалагчийн техникийн хяналтын зардлыг нэгдсэн төсвийн тооцооны 2-7 дугаар бүлгийн дүнгээс 2 хувиар тооцно. Нэгдсэн төсөв зохиогдоогүй нөхцөлд барилга угсралтын ажлын төсөвт өртгийн 2 хувиар тооцно” гэж заасны дагуу аймгийн Төрийн сан банкин дахь техник хяналтын 100150000370 тоот дансанд 2020 онд төвлөрүүлсэн техник хяналтын зардлын санхүүжилтийн 736.3 сая төгрөгийг аймгийн Засаг даргын 2019 оны 5 дугаар сарын 20-ны өдрийн А/311 дугаар захирамжийг үндэслэн 30 хувь буюу 220.9 сая төгрөгийг аймгийн ЗДТГ-ын нэмэлт санхүүжилтийн дансанд хөрөнгө оруулалт, бүтээн байгуулалтын ажлыг олон нийтэд хүргэх, мэдээлэл сурталчилгаа болон хөрөнгө оруулалт, бүтээн байгуулалтын ажилтай холбоотой бусад зардалд нэрээр, 70 хувь буюу 515.4 сая төгрөгийг аймгийн Газрын харилцаа, барилга, хот

байгуулалтын газрын нэмэлт санхүүжилтийн дансанд техник, хяналтын зардалд нэрээр хуваарилан шилжүүлсэн байна.

Аймгийн Засаг даргын тамгын газар болон Газрын харилцаа барилга хот байгуулалтын газарт техник хяналтын зардлыг хуваарилахдаа ямар нэгэн гэрээ байгуулахгүйгээр олгосон нь хяналт алдагдах, захиалагчийн хяналтын бус ажил үйлчилгээнд зарцуулах эрсдэл үүсгэсэн байна. Тухайлбал:

Аймгийн ЗДТГ нь багаж техник хэрэгсэл, тавилга, урсгал засвар, нэг удаагийн тэтгэмж, цалин, тээвэр шатахуун, бичиг хэрэг, шуудан холбоо интернэт, нормын хувцас, бага үнэтэй түргэн элэгдэх эд зүйл, дотоод албан томилолт, мэдээлэл технологийн үйлчилгээ, хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх, ном хэвлэл зэрэг зардалд зарцуулсан, Газрын харилцаа барилга хот байгуулалтын газар нь техник хяналт хийхтэй холбоотой зардлаас гадна Барилгын өргөтгөл, тоног төхөөрөмж, тавилга, урсгал засвар, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээ, гэрээтийн цалин, нэг удаагийн тэтгэмж, тэтгэврийн даатгал, бага үнэтэй түргэн элэгдэх зардал, түлш халаалт зэрэгт зарцуулсан байна. Мөн зарцуулаагүй үлдэгдэл 101.1 сая төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

Түүнчлэн сүүлийн жилүүдэд Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газраас Улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтын үр дүнд хийсэн гүйцэтгэлийн аудитаар эрх бүхий байгууллагаас захиалагчийн хяналт хийж хугацаатай үүрэг өгсөн боловч өгсөн үүргийн хэрэгжилтийг хангуулдаггүй, төсөл, арга хэмжээг чанаргүй гүйцэтгэдэг, засаж сайжруулах шаардлагатай, дутуу хэрэгжүүлдэг, хугацаандаа хийж дуусгадаггүй зөрчил гарсаар байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 дэх заалтад "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", Сангийн сайдын 2016 оны 415 дугаар тушаалын хавсралтаар батлагдсан "Төсвийн хөрөнгө оруулалтын төлөвлөлт, санхүүжилт, хяналт, тайлагналтын журам"-ын 5.4-д "Төсвийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлж буй хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний гүйцэтгэлийг үнэн зөв гаргах, төсвийн хөрөнгийн зарцуулалт, барилгын чанарт тавих хяналтыг Төсвийн ерөнхийлөн захирагч бүрэн хариуцна" гэсэн заалт болон "үнэлгээ ба хуваарилалт", "Эрх ба үүрэг" гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

4.1.2 Эрсдэл: Захиалагчийн хяналт чанаргүй хийгдэх, зардлыг зориулалт бусаар зарцуулах.

4.1.3 Өгсөн зөвлөмж: Захиалагчийн хяналтын зардлыг хяналт тавих эрх бүхий байгууллагатай нь гэрээ байгуулан зориулалтын дагуу, үр дүнтэй хуваарилж, зарцуулалтад нь хяналт тавьж ажиллах.

4.1.4 Байгууллагаас өгсөн хариу, тайлбар: Хүлээн зөвшөөрсөн.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2021 оны 5 дугаар сарын 25-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

Хавсралт

5.Аудитын явцад илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт

Огноо: 2021.04.20	Аудитын нэр:	<i>Увс аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудит</i>	Аудитын код: УВА-2021/01/СТА-ТЭЗ
Шалгагдсан байгууллагын нэр:	<i>Увс аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагч</i>		Сая төгрөгөөр

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал хариуцах албан тушаалтны	
			Нэр	Албан тушаал	Овог нэр
1	Холбогдох хууль, тогтоомжийг зөрчин аймгийн Засаг даргын тамгын газар болон Газрын харилцаа барилга хот байгуулалтын газарт техник хяналтын зардлыг ямар нэгэн гэрээ байгуулахгүйгээр хуваарилж олгосон нь хяналт алдагдах, захиалагчийн хяналтын бус ажил үйлчилгээнд зарцуулах эрсдэл үүсгэсэн байна.	736.3	Зөвлөмж өгсөн	Засаг дарга	Ч.Чимэд
	Дүн				

АУДИТЫН ТАЙЛАНГ

ХЯНАСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР:

БЭЛТГЭСЭН: АХЛАХ АУДИТОР

АУДИТОР

/М.БАТСУУРЬ/

/М.БАТ-АМГАЛАН/

/Т.НАМЖИЛ/

/Б.ОДГЭРЭЛ/
/Т.АМАРМЭНД/

2021 оны 04 дүгээр сарын 20-ны өдөр

АУДИТЫН ТАЙЛАНТАЙ ТАНИЛЦСАН:

ЗАСАГ ДАРГА

САНХҮҮ, ТӨРИЙН САНГИЙН ХЭЛТСИЙН ДАРГА

ЕРӨНХИЙ НЯГТЛАН БОДОГЧ

/Ч.ЧИМЭД/

/Б.ЭРДЭНЭСҮРЭН/

/Б.БАТСАЙХАН/

2021 оны 04 дүгээр сарын 20-ны өдөр

УВА-2021/01/СТА-ТЕЗ

